

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายตรวจคนเข้าเมือง กรณีขอยุ่ต่อในราชอาณาจักร ไทย ของประเทศไทยและต่างประเทศ

จากที่ได้ศึกษาหลักความคิดพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมือง ความเป็นมาและวิวัฒนาการ
กฎหมายคนเข้าเมืองของไทย เจตนารมณ์และประโยชน์ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
และหลักแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาในบทที่ 2 แล้วนั้น ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้
อธิบายถึงมาตรการทางกฎหมายคนเข้าเมือง ของประเทศไทยและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทย (พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522)

3.1.1 การเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว

การที่บุคคลจะเดินทางเข้ามาหรือหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องมีเอกสารที่
ยืนยันตัวบุคคล สัญชาติ และเป็นที่ยอมรับกันทุกประเทศ เอกสารดังกล่าวคือหนังสือเดินทาง
(passport) เนื่องจากหนังสือเดินทางเป็นเอกสารหลักฐานเบื้องต้น (Prima Facie evidence) ที่
รับรองความเป็นพลเมือง (Citizenship) หรือสัญชาติและการระบุตัวบุคคล (Identity) ที่ถือหนังสือ
เดินทางของประเทศนั้นๆแต่ไม่ใช่หลักฐานที่เด็ดขาด ดังนั้นหากมีข้อสงสัยว่าผู้ถือหนังสือเดินทาง
ดังกล่าวไม่ใช่คนสัญชาติของรัฐที่แท้จริง ประเทศผู้รับก็อาจปฏิเสธการตรวจลงตราให้แก่ผู้ถือ
หนังสือเดินทางนั้นได้เพราะขาดความเชื่อถือ อย่างไรก็ตามประเทศผู้รับไม่อาจตัดสินชี้ขาดได้ว่า
หนังสือเดินทางของรัฐอื่นถูกต้องสมบูรณ์เพียงใด เว้นแต่รัฐของเจ้าของหนังสือเดินทางจะได้
ประกาศหรือแจ้งให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกหนังสือเดินทางของรัฐนั้น

ตามกฎหมายระหว่างประเทศผู้ถือหนังสือเดินทางควรมีความเกี่ยวพันอย่างแท้จริงกับ
ประเทศที่ออกหนังสือเดินทาง กล่าวคือควรมีสัญชาติของประเทศที่ออกหนังสือเดินทาง ดังนั้นหาก
ในหนังสือเดินทางไม่ระบุสัญชาติของผู้ถือ ก็ต้องย้อนสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถือหนังสือเดินทางมี
สัญชาติของประเทศที่ออกหนังสือเดินทาง กรณีผู้ถือหนังสือเดินทางทูตของประเทศหนึ่งซึ่งมี
ฐานะเป็นนักการทูตจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศที่ตนประจำอยู่ ดังนั้นหากผู้ถือ
หนังสือเดินทางทูตดังกล่าวไม่ได้ประจำอยู่ในประเทศไทย ผู้นั้นก็ไม่มีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันใน
ไทย เว้นแต่เป็นกรณี ซึ่งเป็นตัวแทนทางทูตนั้น ถ้าการตรวจลงตราเช่นนั้นเป็นการจำเป็นการ

เดินทางขณะเดินทางไปรับหรือกลับไปยังตำแหน่งตน หรือเมื่อกำลังกลับไปยังประเทศของตน ประเทศไทยจะต้องอำนวยความสะดวกจะละเมิดมิได้และความคุ้มกันอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อประกันว่าการผ่านหรือหรือการกลับของตัวแทนทางทูตนั้น ตามข้อ 40 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต ค.ศ.1961 และตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต พ.ศ.2527¹

หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางถูกต้องสมบูรณ์ต้องออกให้โดยรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศที่ประเทศไทยให้การรับรอง ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดดังนี้²

- 1) ต้องระบุว่าเป็นหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง
- 2) ต้องบอกสัญชาติของผู้ถือ ในกรณีที่ไม่มีสัญชาติจะต้องระบุชัดเจนว่า “STATRLESS”
- 3) ต้องระบุองค์กรของรัฐที่ออก
- 4) ต้องระบุชื่อ สกุลของผู้ถือ
- 5) ต้องระบุวัน เดือน ปีเกิด และสถานที่เกิดของผู้ถือ
- 6) ต้องระบุคำหารูปพรรณ และมีรูปถ่ายของผู้ถือ
- 7) ต้องระบุชื่อประเทศที่ผู้ใช้น้ำหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง สามารถจะไปได้
- 8) ต้องระบุสถานที่ที่ออกเอกสาร วันเดือนปีที่ออก ชื่อและตำแหน่งของผู้ออกเอกสาร
- 9) ต้องระบุวันสิ้นสุดของเอกสาร
- 10) หนังสือเดินทางหรือเอกสารการเดินทางจะต้องมีอายุอย่างน้อย 6 เดือน จึงจะใช้เดินทางได้

การตรวจลงตรา (VISA)

ในการที่คนต่างด้าวผู้ใดมีความประสงค์จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางจากสถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลไทย ณ ประเทศนั้นๆเสียก่อน การตรวจลงตราก็คือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดอาจเป็นตราประทับหรือข้อความลงในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทน

¹ กองหนังสือเดินทาง. (2539). *คู่มือการปฏิบัติราชการงานตรวจลงตรา*. กรุงเทพฯ: กองหนังสือเดินทาง. หน้า 28.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-2.

หนังสือเดินทางเพื่อแสดงว่าทางการไทยได้อนุญาตให้บุคคลผู้ถือหนังสือเดินทางนั้นเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรตามประเภทของการตรวจลงตรา

การตรวจลงตรา มีความสัมพันธ์กับเรื่องการเข้าเมืองคนต่างด้าวและอำนาจการตรวจลงตราในปัจจุบันมีที่มาจาก พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในการตรวจลงตราให้แก่คนต่างด้าวตามกฎหมายมีอยู่ 3 หน่วยงานด้วยกัน คือ³

- 1) กระทรวงการต่างประเทศ
- 2) สถานทูต สถานกงสุลไทย รวมทั้งกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย
- 3) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้อยู่ได้นานเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของการตรวจลงตราที่คนต่างด้าวผู้นั้นได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงาน ซึ่งแบ่งประเภทการตรวจตราได้เป็น 8 ประเภท ดังนี้

- 1) ประเภททูต (Diplomatic Visa)
- 2) ประเภทราชการ (Official Visa)
- 3) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa)
- 4) ประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa)
- 5) ประเภทคนเดินทางผ่านราชอาณาจักร (Transit Visa)
- 6) ประเภทคนเข้ามาเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (Immigrant Visa)
- 7) ประเภทคนเข้าเมืองนอกกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เป็นรายปี (Non – Quota Immigrant Visa)
- 8) ประเภทอหิยาศัยไมตรี (Courtesy Visa)

การตรวจลงตราแต่ละประเภทมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจลงตราดังต่อไปนี้

- 1) การตรวจลงตราประเภททูต (Diplomatic Visa)

ได้แก่การขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุล หรือปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ⁴ โดยผู้ที่ขออนุญาตตรวจลงตราประเภททูต ต้องถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (Laissez Passer) ปกสีแดงซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางทูต คนต่างด้าวต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะเดินทางเข้ามาใน

³ กองหนังสือเดินทาง. อ่างแล้วเชิงจรดที่ 1. หน้า 1.

⁴ กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2523) ออกตามความใน พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ข้อ 2.

ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว โดยจะต้องมีหนังสือขอรับการตรวจลงตราจากกระทรวงการต่างประเทศ สถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศผู้ถือหนังสือเดินทาง หรือองค์กรหรือหน่วยงานของสหประชาชาติแล้วแต่กรณี เพื่อการใดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุล (รหัส D)

(2) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ (รหัส F)

สถานทูตหรือสถานกงสุลไทย สามารถใช้ดุลพินิจตรวจลงตราประเภทนี้ให้แก่คนต่างด้าวได้ใช้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้หลายครั้ง (Multiple entries) และอายุของการตรวจลงตราระหว่าง 3-6 เดือน⁵

2) การตรวจลงตราประเภทราชการ (Official Visa)

ได้แก่การขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ (รหัส F) โดยให้ผู้ถือหนังสือเดินทางราชการหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติที่เทียบเท่าหนังสือเดินทางราชการยื่นขอรับการตรวจลงตราต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย คนต่างด้าวผู้ร้องขอจะต้องถือหนังสือเดินทางราชการหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (Laissez Passer) ปกสีฟ้าซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางราชการ มีวัตถุประสงค์ที่จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ โดยผู้ถือหนังสือเดินทางต้องยื่นขอรับการตรวจลงตราต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย พร้อมกับหนังสือขอรับการตรวจลงตราสำหรับผู้นั้นจากกระทรวงการต่างประเทศ สถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศผู้ถือหนังสือเดินทางราชการหรือองค์กรหรือหน่วยงานขององค์กรสหประชาชาติแล้วแต่กรณี⁶

3) การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa)

การขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว คนต่างด้าวผู้ยื่นคำร้องสามารถขอรับการตรวจลงตราต่อสถานทูตสถานกงสุลไทย โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการเดินทางเข้าประเทศไทย พร้อมกับแสดงเอกสารหลักฐานประกอบแม้ว่าจะไม่มีระเบียบควบคุมการยื่นเอกสารหลักฐานประกอบก็ตาม ซึ่งเจ้าหน้าที่กงสุลก็ต้องใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาให้ผู้ร้องนำเอกสารหลักฐานมาแสดงให้สอดคล้องตามความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการขอรับการตรวจลงตรา การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวจำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ (ใช้รหัส F)

⁵ กงหนังสือเดินทาง. อ่างแล้วเชิงบรรทัดที่ 1. หน้า 6-7.

⁶ กงหนังสือเดินทาง. อ่างแล้วเชิงบรรทัดที่ 1. หน้า 8-9.

(2) การติดต่อหรือประกอบธุรกิจ (ใช้รหัส B)

การขอรับการตรวจลงตราเพื่อเข้ามาประกอบธุรกิจนี้มีความสัมพันธ์กับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคนต่างด้าวที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำงานไว้ดังต่อไปนี้

ก. ไม่เป็นงานห้ามตามกฎหมาย กล่าวคือเป็นอาชีพห้ามคนต่างด้าวทำที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522

ข. เป็นงานที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้ทำ

ค. เป็นงานที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (เงินทุนจดทะเบียนสองล้านขึ้นไป)

ง. เป็นงานที่ก่อให้เกิดการสร้างงานแก่คนไทย

จ. เป็นงานที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อประเทศโดยรวม มีรายละเอียดดังนี้

ก) เป็นงานที่ส่งเสริมให้มีการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุน

ข) เป็นงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ค) เป็นงานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษที่คนไทยยังไม่สามารถทำได้หรือทำแล้วแต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ง) เป็นงานที่ส่งเสริมให้มีการจ้างแรงงานไทยเป็นจำนวนมาก

จ) เป็นงานที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาถ่ายทอดให้แก่คนไทย

ฉ) เป็นงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งนำชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

นอกจากนี้ คนต่างด้าวยังมีสิทธิที่จะขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนตามลักษณะงานดังต่อไปนี้

ก.งานบริหารและวิชาการ

ก) งานประชุม หรือ สัมมนา หรือเยี่ยมชมธุรกิจ

ข) งานตรวจสอบภายในบริษัทเป็นครั้งคราว

ค) งานบรรยายพิเศษและวิชาการ

ง) งานอำนวยความสะดวก

ข.งานด้านเทคนิค

ก) งานช่างตรวจสอบติดตามผลและแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค

ข) งานประชุมเกี่ยวกับการติดตั้งเครื่องจักรและด้านเทคนิค

- ค) งานวิศวกรการบิน งานช่างเครื่องบิน
- ง) งานช่างซ่อมหรือติดตั้งเครื่องจักรกล
- จ) งานช่างเทคนิคด้านปิโตรเลียม
- ฉ) งานสาธิตและทดสอบเครื่องมือกล
- ช) งานอบรมและสัมมนาทางด้านเทคนิค

ค.งานจัดหางานต่างประเทศ

- ก) งานคัดเลือกคนงาน
- ข) งานทดสอบฝีมือช่าง

ง.งานเบ็ดเตล็ด

- ก) งานจัดซื้อสินค้า
- ข) งานประสานงานการท่องเที่ยว
- ค) งานสาธารณกุศลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือแสวงหากำไร

ดังนั้น เมื่อคนต่างด้าวยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว เพื่อเดินทางเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นหน้าที่สถานทูตหรือสถานกงสุลใช้ดุลพินิจพิจารณาจากเอกสารประกอบการยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตรา ตามความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ที่ผู้ร้องระบุไว้ในคำร้องขอรับการตรวจลงตรา เช่น

ก.หนังสือรับรองของบริษัทที่ผู้ร้องสังกัดอยู่ในประเทศที่สถานทูตสถานกงสุลตั้งอยู่ ระบุวัตถุประสงค์ของการเดินทางไปประเทศไทย ชื่อบริษัท ห้างร้าน หรือส่วนราชการไทยที่จะไปติดต่อ

ข.หนังสือเชิญของบริษัทในประเทศไทยให้ผู้ร้องเดินทางไปประเทศไทย เพื่อดำเนินการทางธุรกิจ อาจจะไปซ่อมเครื่อง อบรมพนักงาน หรือไปถ่ายทอดวิชาการ ฯลฯ ให้แก่บริษัทในประเทศไทย

- ค.หนังสืออนุญาตต่างๆจากทางราชการ
- ง.สำเนาหนังสือจดทะเบียนนิติบุคคล
- จ.สำเนาใบอนุญาตทำงานของผู้ร้อง
- ฉ.สำเนาหนังสือ จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- ช.สำเนาหนังสือจ้างของบริษัทในไทย
- ซ.สำเนาหลักฐานการเงินและการค้า

(3) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การนิคมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ฯลฯ (ใช้รหัส IM)

- (4) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (ใช้รหัส IB)
- (5) การศึกษา ฝึกงาน และฝึกอบรมต่างๆ (ใช้รหัส ED)
- (6) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน โดยจะต้องขอรับความเห็นชอบจากกรมสารนิเทศก่อน (ใช้รหัส M)
- (7) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ใช้รหัสกำกับ R)
- (8) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้า หรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร (ใช้รหัสกำกับ RS)
- (9) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ (ใช้รหัสกำกับ EX)
- (10) การอื่นๆที่มีได้กำหนดรหัสไว้ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในครอบครัวของผู้ที่เดินทางเข้ามาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น การให้ความอุปการะแก่หรือรับความอุปการะจากบุคคลสัญชาติไทยหรือบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยเป็นบิดามารดา คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลดังกล่าว และการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐวิสาหกิจหรือองค์การกุศลสาธารณะ (ใช้รหัสกำกับ O)

นอกจากนี้ เมื่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองอนุมัติให้คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาพำนักในราชอาณาจักรได้เป็นระยะเวลา 1 ปี สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะแจ้งให้สถานทูตหรือสถานกงสุลตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว โดยจะเพิ่มรหัส A ต่อท้ายรหัสตามวัตถุประสงค์ของการเข้ามาพำนักอยู่ในราชอาณาจักร เช่น ผู้ร้องที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองให้เข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจเป็นเวลา 1 ปี รหัสที่จะต้องกำกับลงไปใน การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวคือ B-A ถ้าเข้ามาเพื่อการศึกษา รหัสกำกับคือรหัส ED-A⁷

4) การตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa)

การขอรับการตรวจลงตราประเภทนี้จำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว⁸ การขอรับการตรวจลงตราประเภทนี้มี 2 กรณี คือ

- (1) กรณีการขอรับการตรวจลงตราจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ จำกัดเฉพาะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ใช้รหัสกำกับ “TR” หากคน

⁷ กองหนังสือเดินทาง. อ่างแล้วเชิงจรดที่ 1. หน้า 9-11.

⁸ กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2523) ข้อ 5.

ต่างด้าวมีความประสงค์จะเข้ามาเพื่อขอรับการรักษาพยาบาลในประเทศไทย เจ้าหน้าที่สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศสามารถตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยวให้ได้โดยให้รหัส “MT” (Medical Treatment)⁹

(2) ประเภทที่ต้องขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองคอนเมือง (Visa on arrival) ได้แก่คนต่างด้าวที่มีสัญชาติของประเทศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และมีสัญชาติของประเทศที่ออกหนังสือเดินทางหรือนาน สถานทูตสถานกงสุลจะพิจารณาตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รหัส “O” ให้แก่ผู้ร้องก็ได้¹⁰

6) การตรวจลงตราประเภทคนเข้ามาเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามมาตรา 41 (Immigrant Visa)¹¹

ได้แก่การขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 โดยผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ยื่นขอรับการตรวจลงตราต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย¹² การตรวจลงตราประเภทนี้เป็นความร่วมมือระหว่างสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กล่าวคือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะขอความร่วมมือสถานทูตสถานกงสุลไทยที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รหัส “O” ให้แก่บุคคล ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจากคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย¹³

7) การตรวจลงตราประเภทคนเข้าเมืองนอกกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เป็นรายปี (Non-Quota Immigrant Visa)¹⁴

ได้แก่การขอรับการตรวจลงตราเพื่อกลับเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยผู้ถือหนังสือเดินทางยื่นขอรับการตรวจลงตราต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง พร้อม

⁹ กงหนังสือเดินทาง. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 12

¹⁰ กงหนังสือเดินทาง. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 13.

¹¹ มาตรา 41 บัญญัติว่า คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 และได้รับใบสำคัญที่อยู่ตามมาตรา 47 แล้ว...

¹² กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2523) ข้อ 7.

¹³ กงหนังสือเดินทาง. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 13.

¹⁴ กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2523) ข้อ 8.

กับใบสำคัญถิ่นที่อยู่เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา 50¹⁵

8) การตรวจลงตราประเภทอัยาศัยไมตรี (Courtesy Visa)

การตรวจลงตราประเภทอัยาศัยไมตรีให้จำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) การขอรับการตรวจลงตราของผู้ถือหนังสือทางทูตหรือหนังสือเดินทางราชการหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติที่เทียบเท่าหนังสือเดินทางทูต หรือหนังสือเดินทางราชการเพื่อการอื่นนอกจากการปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุลหรือการปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ

(2) การขอรับการตรวจลงตราของผู้หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางนอกจากกรณีตาม (1) จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรในฐานะเป็นพระราชอาคันตุกะราชอาคันตุกะ แยกของรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ¹⁶

ผู้ร้องจะขอรับการตรวจลงตราได้ที่สถานทูตหรือสถานกงสุลไทย โดยให้สถานทูตหรือสถานกงสุลไทย ตรวจลงตราให้ใช้เดินทางเข้าราชอาณาจักรได้มากกว่า 1 ครั้ง (Multiple entries) การตรวจลงตรามีอายุ 3 เดือน ไม่มีค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บ หากผู้ร้องเป็นคนสัญชาติกัมพูชา เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาชนประชาธิปไตยเกาหลี (เกาหลีเหนือ) และมองโกเลีย ให้สถานเอกอัครราชทูต หรือ สถานกงสุลใหญ่ รายงานรายละเอียดและการตรวจลงตราให้กระทรวงการต่างประเทศทราบในโอกาสแรก¹⁷

¹⁵ มาตรา 50 บัญญัติว่า คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรและจะกลับเข้ามาอีก ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่มาให้พนักงานเจ้าหน้าที่สลักหลังทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ในกรณีที่ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่เพราะเป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรก่อนมีบทบัญญัติที่ให้คนต่างด้าวนั้นต้องขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ให้มาขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่จากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนปฏิบัติตาม (1)

(3) ในกรณีที่ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไม่มีที่ว่างที่จะสลักหลังตาม (1) ผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะต้องขอเปลี่ยนใบถิ่นสำคัญที่อยู่ตามมาตรา 52 เสียก่อน

หลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานให้ และภายในกำหนดปีนั้นผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะออกไปนอกราชอาณาจักรและกลับเข้ามาอีกครั้งก็ได้...

¹⁶ กฎกระทรวง ฉบับที่ 22 (พ.ศ.2540). ข้อ 1.

¹⁷ กระทรวงการต่างประเทศ. (2538, 30 พฤษภาคม). *หนังสือกระทรวงการต่างประเทศที่ กต 0207/ว.9319 เรื่องระเบียบการตรวจลงตราประเภทอัยาศัยไมตรี.*

3.1.2 การยกเว้นการตรวจลงตรา

การยกเว้นการตรวจลงตราเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

3.1.2.1 ผู้ถือหนังสือเดินทางของประเทศที่รัฐบาลของประเทศนั้นได้ทำความตกลงไว้กับรัฐบาลไทย

3.1.2.2 ผู้ถือหนังสือเดินทางซึ่งเดินทางมาจากประเทศที่ไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยตั้งอยู่ตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

3.1.2.3 ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติของประเทศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และมีสัญชาติของประเทศที่ออกหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางนั้น ปัจจุบันประเทศคนชาติที่ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราและอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สามสิบวันมีทั้งหมด 56 ประเทศ¹⁸

(2) เข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยพาหนะขนส่งโดยสารประเภทเครื่องบินหรือเรือเดินทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันรียิสเตอร์ขึ้นไป หรือตามช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมืองหรือด่านพรมแดนที่เป็นเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียหรือตามช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมืองอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

(3) ถ้าเข้ามาในราชอาณาจักรโดยพาหนะขนส่งคนโดยสารประเภทเครื่องบิน เรือเดินทะเล รถไฟ รถขนส่งคนโดยสาร รถยนต์รับจ้าง รถยนต์บริการทัศนจร หรือรถจักรยานยนต์รับจ้าง ต้องมี

1) ตั๋วหรือเอกสารที่ใช้เดินทางอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะที่ชำระค่าโดยสารครบถ้วนแล้ว สำหรับใช้เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ภายในเวลากำหนด

2) เอกสารหลักฐานของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแสดงการจองที่นั่งในพาหนะที่ชำระค่าโดยสารครบถ้วนแล้ว สำหรับใช้เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ภายในกำหนดเวลา

¹⁸ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดรายชื่อประเทศที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราและให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินสามสิบวัน ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2538.

ทั้งนี้ เว้นแต่บุคคลซึ่งมีสัญชาติมาเลเซียหรือบุคคลซึ่งมีสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยพาหนะขนส่งคนโดยสารประเภทรถขนส่งคนโดยสาร รถยนต์รับจ้าง รถยนต์บริการทัศนอาจร หรือรถจักรยานยนต์รับจ้างตามช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมืองหรือด่านพรมแดนที่เป็นเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียไม่ต้องมีตัวหรือเอกสารตาม 1) หรือ 2)¹⁹

3.1.3 การเข้ามาพำนักอยู่ และการขอยุ่ต่อในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว

3.1.3.1 การเข้าเมือง

คนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องไม่มีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้²⁰

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่น Laissez Passez ของสหประชาชาติ หรือ Certificate of Identity ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งออกให้แก่คนไร้สัญชาติซึ่งอยู่ในประเทศนั้น เว้นแต่เป็นผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศที่แวะเข้ามาหรือเดินทางออกไป คนต่างด้าวสัญชาติประเทศเพื่อนบ้านที่มีใบผ่านเขตแดน (boarder pass) และคนโดยสารรถไฟผ่านแดนถือตัวโดยสารทอดเคียวตลอด

(2) มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตรา(Visa) จากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่เป็นกรณีไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวที่มีสัญชาติของบางประเทศ หรือคนต่างด้าวบางประเภทกรณีพิเศษ ซึ่งเกิดจากความตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศเจ้าของสัญชาติของคนต่างด้าว

(3) ไม่มีปัจจัยการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(4) จะเข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเพื่อทำงานอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(5) วิกฤตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนด อันได้แก่ โรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตรายโรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจ โรคติดเชื้อเสฟติดให้โทษ และโรคซิฟิลิสในระยะที่สาม

¹⁹ กฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2523) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 9 (พ.ศ.2529).

²⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12.

(6) ยังไม่ได้ปลูกฝี ฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติกรอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อ และไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น

(7) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(9) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นใดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

(10) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีหลักประกันตามเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด

(11) เป็นผู้ซึ่งรัฐมนตรีสั่งไม่อนุญาตให้เข้าเมือง เนื่องจากมีพฤติการณ์ที่รัฐมนตรีเห็นสมควรมิให้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือเพื่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน

(12) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีพิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

3.1.3.2 การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาที่ให้อยู่และการขอยู่ต่อในราชอาณาจักร

(3) การที่คนต่างด้าวจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้จะต้องเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้²¹

- 1) ปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- 3) การท่องเที่ยว
- 4) การเล่นกีฬา
- 5) ธุรกิจ
- 6) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง

²¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 34.

7) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

8) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร

9) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือคนประจำพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักร

10) การศึกษาหรือดูงาน

11) ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน

12) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง

13) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร

14) ปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ

15) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) กำหนดระยะเวลาที่ให้อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวมีดังนี้²²

1) คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการเล่นกีฬา การเดินทางผ่านราชอาณาจักร และการเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร ซึ่งได้รับการตรวจลงตราประเภทคนเดินทางผ่านราชอาณาจักร (TRANSIT VISA) กำหนดให้อยู่ได้ไม่เกินสามสิบวัน ถ้าครบกำหนดแล้วคนต่างด้าวสามารถยื่นคำร้องขออนุญาตต่ออยู่ในราชอาณาจักรได้อีกดังนี้

(1) สำหรับระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 (รับผิดชอบส่วนกลาง) ให้สารวัตรงาน 5 กองกำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้อนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 (รับผิดชอบด้านตรวจคนเข้าเมืองภูมิภาค) ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีระดับตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

(2) สำหรับระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันได้รับอนุญาตครั้งสุดท้าย แต่รวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรให้ผู้กำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้อนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองระดับผู้กำกับการหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

²² คำสั่งกรมตำรวจที่ 707/2540 เรื่อง การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2540.

(3) การอนุญาตให้อยู่เกินกว่าตามข้อ (2) สำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นอำนาจของ ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 1 หรือ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 แล้วแต่กรณี หากเกินกว่าหนึ่งปีให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละ ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อได้อนุญาตแล้วให้ รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวัน

2) คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งได้รับการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (TOURIST VISA) กำหนดให้อยู่ได้ไม่เกินหกสิบวัน ถ้าครบกำหนดแล้วคนต่างด้าวสามารถยื่นคำร้องขออนุญาตอยู่ต่อในราชอาณาจักรได้อีก ดังนี้

(1) สำหรับระยะไม่เกินสามสิบวัน หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 (รับผิดชอบส่วนกลาง) ให้สารวัตรงาน 4 กองกำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้อนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 (รับผิดชอบด้านตรวจคนเข้าเมืองภูมิภาค) ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีระดับตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

(2) สำหรับระยะไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันได้รับอนุญาตครั้งสุดท้าย แต่รวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้กำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้อนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองระดับผู้กำกับการหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

(3) การอนุญาตให้อยู่เกินกว่าตามข้อ (2) สำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นอำนาจของ ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 1 หรือ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 แล้วแต่กรณี หากเกินกว่าหนึ่งปี ให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละ ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อได้อนุญาตแล้วให้ รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายใน 7 วัน

3) คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ธุรกิจ การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน การศึกษาหรือดูงาน ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร ปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญและการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) หรือการตรวจลงตราประเภทอัครราชทูต โดยมิรหัสกำกับตาม

วัตถุประสงค์ที่เดินทางเข้ามา กำหนดให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หากคนต่างด้าวผู้ใดได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวโดยมีรหัส “A” ต่อท้ายรหัสกำกับตามวัตถุประสงค์ที่เดินทางเข้ามา เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะต้องอนุญาตให้ผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

คนต่างด้าวซึ่งได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินเก้าสิบวันแล้ว ถ้าขอยุ่ต่อในราชอาณาจักรต่อไปอีก เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจพิจารณาดังนี้

(1) สำหรับระยะไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตครั้งสุดท้าย แต่รวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 ให้ผู้กำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้อนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองระดับผู้กำกับการหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

(2) การอนุญาตเฉพาะกรณีการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในครอบครัวของคนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อศึกษาหรือดูงานปฏิบัติหน้าที่ สื่อมวลชน การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร และปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะหรือเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลดังกล่าว และกรณีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่วิสาหกิจหรือองค์กรการกุศลสาธารณะ สำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 ให้ผู้กำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน เป็นผู้มีอำนาจอนุญาต หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองระดับผู้กำกับการ หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

(3) การอนุญาตนอกเหนือจาก (1) และ (2) ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 1 หรือกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร หากเกินกว่าหนึ่งปี ให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี เมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวัน นับแต่วันอนุญาต

(4) กรณีคนต่างด้าวยื่นคำร้องขออยู่ต่อ เฉพาะกรณีเกี่ยวกับงานบริการ ขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติกรณีพิเศษ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของงาน 2 (บริการขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติกรณีพิเศษ) กลุ่มงานบริการขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติ กองตรวจคนเข้าเมือง 1 ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบซึ่งมีระดับตั้งแต่สารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต สำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร หากระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

4) คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องให้ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 1 หรือกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาที่เกินกว่าเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร หากระยะเวลาเกินกว่าสองปีให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้อนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

5) คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุลและการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 ให้สารวัตรงาน 1 กองกำกับการ 2 หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีระดับตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น

6) คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 1 ให้สารวัตรงาน 1 (บริการขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติตามกฎหมายพิเศษ) กลุ่มงานบริการขออยู่ต่อนักลงทุนต่างชาติ หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร หากอยู่ในความรับผิดชอบของกองตรวจคนเข้าเมือง 3 ให้หัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีระดับตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร

7) คนต่างด้าวที่ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราหรือเป็นบุคคลสัญชาติที่ได้
 ทำความตกลงให้ได้รับยกเว้นการตรวจลงตรา รวมทั้งคนชาติของประเทศที่มาขอรับการตรวจลง
 ตรา ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง เมื่ออยู่ในราชอาณาจักรครบแล้ว แต่มีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่เกิน
 ระยะเวลาตามที่กำหนด ให้ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง 1 หรือผู้บังคับการกองตรวจคนเข้า
 เมือง 3 แล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตสำหรับระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเดินทางเข้ามา
 ในราชอาณาจักร หากระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปี ให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้มี
 อำนาจอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อ
 คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

3.1.4 คนต่างด้าวที่ได้รับผ่อนผันให้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมติคณะรัฐมนตรีเป็นการ เฉพาะราย

ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 17 บัญญัติว่า ในกรณีพิเศษเฉพาะ
 เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใด
 หรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆหรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม
 พระราชบัญญัติในกรณีใดๆก็ได้ วิธีการดังกล่าวเป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายเพื่อ
 แก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงระหว่างประเทศและภายในประเทศ รวมทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ
 และสังคม เช่นญวนอพยพ²³ ผู้พลัดถิ่น สัญชาติพม่า อดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ²⁴
 การผ่อนผันแรงงานต่างด้าวสัญชาติเขมร ลาว กัมพูชา²⁵ เป็นต้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็น
 นโยบายของรัฐบาลโดยตรงถือได้ว่าเป็นการกระทำของรัฐบาล (acte de government)²⁶ ซึ่งอยู่
 นอกเหนือจากการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง และแนวทางดังกล่าวก็
 สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ที่ได้บัญญัติให้การพิจารณา
 ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในงานทางนโยบายโดยตรงมีให้อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติ
 วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 และในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว
 หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นก็สามารถควบคุมโดยสภาได้อยู่แล้ว

²³ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเขตควบคุมคนญวนอพยพ ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2527.

²⁴ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเขตควบคุมอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ
 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2528.

²⁵ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การผ่อนผันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2541.

²⁶ สุวีริ์ ตรียุทธธนากุล. (2538). *การกระทำของรัฐบาล*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 129.

กล่าวโดยสรุปได้ว่าหลังจากที่คนต่างชาติได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองต่างๆ ประทับตราอนุญาต (ตราสีเหลี่ยมเล็ก ๆ) ให้เดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรไทย ซึ่งในตราประทับจะระบุวันที่เดินทางเข้าและวันที่อนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยระยะเวลาที่วันนั้นเป็นไปตามประเภทวีซ่า (ประเภทการตรวจลงตรา) หรือการยกเว้นวีซ่าตามกฎหมาย เช่น 15 วัน 30 วัน , 60 วัน , 90 วัน หรือ 1 ปี ดังที่กล่าวมาข้างต้น หากระยะเวลาการอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นสุดลง คนต่างชาติต้องการอยู่ในประเทศไทยต่อไปอีกได้หรือไม่ และจะอย่างไร

การอยู่ในประเทศไทยเกินกำหนดระยะเวลาอนุญาตนั้น เป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อาจถูกจับกุมและดำเนินคดีตามกระบวนการของกฎหมาย เว้นแต่ เป็นกรณีผู้กระทำความผิดเข้ามอบัติหรือมาตามหมายเรียกพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำการเปรียบเทียบปรับตามจำนวนวันที่คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนดอนุญาตได้วันละ 500 บาท ทั้งนี้รวมแล้วไม่เกิน 20,000 บาท

หากคนต่างชาติต้องการอยู่ต่อไปอีกจะทำได้อย่างไร ตามพ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 35 วรรคสอง บัญญัติไว้ กรณีคนต่างชาติมีเหตุจำเป็น ให้อธิบดีตาม พ.ร.บ.นี้ (ในที่นี้คือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกิน 1 ปี โดยคนต่างชาติต้องยื่นคำขอตามแบบ ตม.7 และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด (1,900 บาท) พร้อมกับเตรียมเอกสารประกอบคำขอเพื่อสนับสนุนเหตุจำเป็นนั้นๆ เนื่องจากเหตุผลความจำเป็นนั้นมีหลากหลายและคนต่างชาตินั้นมีจำนวนมากพำนักอยู่ในหลายท้องที่ของประเทศไทย การที่อธิบดีฯ จะพิจารณาอนุญาตเป็นรายๆ ก็จะเป็นการไม่สะดวกทั้งคนต่างชาติ และผู้พิจารณาอนุญาตอธิบดีฯ จึงได้มอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองพิจารณาอนุญาตโดยวางกรอบกำหนดเหตุจำเป็นต่างๆ ตามคำสั่ง ตร.ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบเหตุผลความจำเป็นนั้นๆ ตามคำสั่ง สตม.ที่ 305/2551 เรื่องรายการเอกสารประกอบการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวไว้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติและพิจารณาอนุญาตแทนอธิบดีได้ตามเหตุผลความจำเป็นดังนี้

1. การเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจหรือทำงาน คือ กรณีมีเหตุจำเป็นทางธุรกิจ
2. การอยู่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม
3. อยู่เพื่อปฏิบัติงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
4. เพื่อการท่องเที่ยว
5. เพื่อการลงทุน

6. เพื่อเป็นครูหรืออาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาของรัฐ
7. เพื่อเป็นครูหรืออาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาของเอกชน
8. เพื่อศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ
9. เพื่อศึกษาในสถานศึกษาของเอกชน
10. เพื่อฝึกสอนหรือค้นคว้าวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันวิจัย
11. กรณีเป็นครอบครัวของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อศึกษาในสถานศึกษาตามข้อ 8 หรือ 9 (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส)
 12. เพื่อปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
 13. เพื่อศึกษาพระพุทธศาสนา หรือปฏิบัติศาสนกิจ
 14. เพื่อเผยแพร่ศาสนา
 15. เพื่อเป็นช่างฝีมือหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ การพยาบาล หรือสาขาวิชาชีพต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับคนไทย
 16. เพื่อติดตั้งหรือซ่อมแซมเครื่องจักร อากาศยานหรือเรือเดินทะเล
 17. เพื่อเป็นนักแสดง นักร้อง นักดนตรีประจำโรงแรมหรือประจำบริษัทที่ประกอบธุรกิจบันเทิงในประเทศไทย
 18. กรณีเป็นครอบครัวของผู้มีสัญชาติไทย (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส)
 19. กรณีเป็นครอบครัวของผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส)
 20. กรณีเป็นครอบครัวของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามข้อ 2, 3, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 26, 29 หรือครอบครัวผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ๆ เพื่อการลงทุน หรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (ม.34 (7)) (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรมหรือบุตรของคู่สมรส)
 21. เพื่อปฏิบัติงานในองค์การกุศลสาธารณะ องค์การเอกชนต่างประเทศ มูลนิธิ สมาคมหอการค้าต่างประเทศ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 22. เพื่อใช้ชีวิตบั้นปลาย (อายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป)
 23. เพื่อเยี่ยมญาติหรือกลับภูมิลำเนาเดิมของผู้เคยมีสัญชาติไทยหรือของผู้ที่มีบิดา มารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทยหรือเคยมีสัญชาติไทย

24. เพื่อเยี่ยมคู่สมรสหรือเยี่ยมบุตรซึ่งมีสัญชาติไทย
 25. เพื่อรับการรักษาพยาบาล หรือการพักผ่อน หรือเพื่อดูแลผู้ป่วย
 26. เพื่อการดำเนินคดี หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดี
 27. เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจให้แก่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสถานทูตหรือสถานกงสุล หรือองค์การระหว่างประเทศ
 28. กรณีมีเหตุจำเป็น โดยสถานทูตหรือสถานกงสุลให้การรับรองและร้องขอเพื่อพิสูจน์สัญชาติ
 29. เพื่อเป็นนักแสดง นักร้อง นักดนตรี ผู้ควบคุมการแสดงตลอดจนผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการแสดงเพื่อการบันเทิงหรือมหรสพ โดยมาเปิดแสดงเป็นครั้งคราว
 30. กรณีเป็นผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานีหรือท้องที่ในราชอาณาจักรและยังไม่สามารถเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้
- ส่วนประเภทการตรวจลงตรา (วีซ่า) และระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ต่อไปอีก ขึ้นอยู่กับแต่ละเหตุผลความจำเป็น ตามคำสั่ง ตร. ที่ 777/2551 ลง วันที่ 25 พ.ย. 2551 อย่างไรก็ตามการกำหนดเหตุผลความจำเป็นนั้น ไม่สามารถกำหนดได้ครบทุกความจำเป็น แต่หากมีความจำเป็นที่ไม่ได้กำหนดไว้พิจารณาว่ามีความจำเป็นจริงก็สามารถเสนอให้อธิบดีฯ พิจารณาเป็นกรณีๆ ไป ระยะเวลาการอนุญาตครั้งละไม่เกิน 1 ปี เมื่อคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีก พนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตราอนุญาตลงในหนังสือเดินทาง ซึ่งจะระบุวันที่ ที่อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงเมื่อใด ลงในตราประทับดังกล่าว พร้อมกับลงลายมือชื่อและวันที่ประทับกำกับไว้ หากคนต่างชาติเดินทางออกนอกราชอาณาจักร การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรดังกล่าวจะสิ้นสุดลง อันเป็นไปตามมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เว้นแต่ แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าประสงค์จะยื่นคำร้องขอทำ Re-entry Permit เพื่อสงวนสิทธิในการเดินทางกลับเข้ามาอีก โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำ Re-entry Permit ลงในหนังสือเดินทางและสามารถกลับเข้ามาได้ อีก โดยจะอนุญาตให้เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่ระยะเวลาขออนุญาตนั้นเหลืออยู่

3.1.5 บุคคลต้องห้ามและการกักขังบุคคลไม่พึงปรารถนา

3.1.5.1 บุคคลต้องห้าม

“บุคคลต้องห้าม” หมายถึงบุคคลต่างด้าวที่มีพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่สมควรจะต้องเนรเทศหรือไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคนต่างด้าวที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักร รัฐจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการที่จะตรวจตราหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางประเภทเดินทางเข้ามาใน

ราชอาณาจักร ซึ่งตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ได้จำแนกลักษณะของบุคคลต้องห้ามไว้ดังนี้²⁷

1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่น Laissez Passez ของสหประชาชาติ หรือ Certificate of Identity ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งออกให้แก่คนไร้สัญชาติซึ่งอยู่ในประเทศนั้น เว้นแต่เป็นผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศที่แวะเข้ามาหรือเดินทางออกไป คนต่างด้าวสัญชาติประเทศเพื่อนบ้านที่มีใบผ่านเขตแดน (boarder pass) และคนโดยสารรถไฟผ่านแดนถือตัวโดยสารทอดเดียวตลอด หรือมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) จากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่เป็นกรณีไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวที่มีสัญชาติของบางประเทศ หรือคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเกิดจากความตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศเจ้าของสัญชาติของคนต่างด้าวนั้น²⁸

หนังสือเดินทางเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อแสดงว่าเป็นพลเมืองของประเทศนั้นๆ เพื่อใช้ยืนยันสถานภาพของบุคคลในการเดินทางไปประเทศต่างๆ การที่คนต่างด้าวจะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะต้องทำการตรวจหนังสือเดินทางและตรวจสอบการตรวจลงตราในหนังสือเดินทาง แล้วจึงประทับตราอนุญาตในหนังสือเดินทางเพื่อแสดงว่าบุคคลต่างด้าวได้ผ่านการตรวจของเจ้าพนักงานแล้ว การที่บุคคลเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่มีหนังสือเดินทางหรือไม่ได้รับการตรวจลงตราจะเป็นความผิดมาตรา 62 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

2) ไม่มีปัจจัยการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร²⁹

คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องมีปัจจัยเพียงพอที่จะยังชีพขณะอยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่เข้ามาเพื่อหลบหนีเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร

3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมการ หรือเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเพื่อทำงานอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว³⁰

²⁷ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12.

²⁸ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(1).

²⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(2).

³⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(3).

4) วิกลจริตหรือโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนด³¹ อันได้แก่ โรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจ โรคติดยาเสพติดให้โทษ และโรคซิฟิลิสในระยะที่สาม³²

5) ยังไม่ได้ปลูกฝี ฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อ และไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น³³

6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง³⁴

ตามที่คนต่างด้าวได้รับโทษตามคำพิพากษาของศาลไทยถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนา การได้รับโทษอาจจะได้รับโทษจำคุกจริง หรือรอการลงโทษหรือการรอลงอาญาก็ได้ ซึ่งในการพิจารณาจะต้องดูความหนักเบาของข้อหาและพฤติการณ์ของคนต่างด้าวประกอบ³⁵

7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ³⁶

(1) คนต่างด้าวที่ได้กระทำผิดตามกฎหมายไทยแม้ผลคดีถึงที่สุดโดยพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือศาลพิพากษายกฟ้องหากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีพฤติการณ์กระทำผิดที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม³⁷

(2) ได้รับรายงานพฤติการณ์ของคนต่างด้าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

³¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(4).

³² กฎกระทรวงฉบับที่ 14 (พ.ศ.2535) ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2535.

³³ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(5).

³⁴ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(6).

³⁵ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 77/2537 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีนาย Jinxiang CHEN อายุ 29 ปี สัญชาติจีน ถูกดำเนินคดีในข้อหาประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับอนุญาต ศาลแขวงชลบุรี พิพากษาลงโทษจำคุก 1 เดือน ปรับ 2,000 บาท โทษจำรอการลงโทษไว้ 1 ปี ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537.

³⁶ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(7).

³⁷ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 118/2533 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีนาย Mark David DAVIES อายุ 32 ปี สัญชาติอังกฤษ ถูกดำเนินคดีในข้อหาห่มหมิ่นหรือหมิ่นประมาทรัชทายาท ผลคดีอัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความเห็นไม่สั่งฟ้องคดีถึงที่สุด ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2533.

ก. สันติบาลรายงานพฤติการณ์ของชาวซิกซ์หัวรุนแรงเข้ามาดำเนินการก่อการร้ายในประเทศไทย³⁸

ข. กระทรวงการต่างประเทศรายงานว่าหนังสือพิมพ์ต่างประเทศเขียนบทความดูหมิ่นพระมหากษัตริย์³⁹

ค. กระทรวงการต่างประเทศรายงานพฤติการณ์ของชาวเยอรมันนำพาหญิงไปทำงานหรือสมรสกับชาวเยอรมันแล้วบังคับให้ประเวณี⁴⁰

ง. สถานทูตไทยในญี่ปุ่นรายงานว่าการญี่ปุ่นจับกุมคนญี่ปุ่นตั้งบริษัทจัดหาคนไทยไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น⁴¹

จ. กรมศุลกากรรายงานคนต่างด้าวว่ามีพฤติการณ์นำสิ่งผิดกฎหมายและสัตว์สงวนอื่นๆ บรรจุส่งไปประเทศญี่ปุ่น⁴²

ฉ. กระทรวงการต่างประเทศรายงานว่า คนต่างด้าวจัดตั้งสำนักงานติดต่อค้าหญิงไทยในประเทศเดนมาร์ก⁴³

(3) ทางกรต่างประเทศต้องการตัวไปดำเนินคดี

ก. ทางกรประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมารับตัวคนต่างด้าวขณะพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยไปดำเนินคดีเนื่องจากทางกรเยอรมันออกหมายจับในข้อหาฉ้อโกงและหลบหนีที่คุมขัง⁴⁴

³⁸ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 33/2535 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีกองตำรวจสันติบาลรายงานว่า นาย Balwant SINGH สัญชาติอินเดียเป็นชาวซิกซ์หัวรุนแรงที่จะเข้ามาก่อการร้ายในประเทศไทย ลงวันที่ 17 มกราคม 2535.

³⁹ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 94/2535 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีนาย Riccardo ORIZIO นักหนังสือพิมพ์ชาวอิตาลี ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2535.

⁴⁰ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 59/2532 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรกรณีนาย Walter ADOLF สัญชาติเยอรมันนำหญิงชาวไทยทำงานหรือสมรสกับชาวเยอรมันแล้วบังคับหญิงเพื่อค้าประเวณี ลงวันที่ 10 มกราคม 2532.

⁴¹ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 89/2532 เรื่อง ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว รายงานว่า นาย Khamsay VORASITH ถูกทางการญี่ปุ่นจับกุมโดยกล่าวหาว่าร่วมกับบริษัทจัดหาคนไทยนำคนงานไทยเข้าญี่ปุ่นโดยผิดกฎหมาย ลงวันที่ 16 มกราคม 2532.

⁴² คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 676/2532 เรื่อง ไม่อนุญาตให้นาย Kikue ODAKA สัญชาติญี่ปุ่น เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2532.

⁴³ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 12/2533 เรื่อง ไม่อนุญาตให้ นาย Tommy MORTENSGAARD สัญชาติเดนมาร์ก เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 8 มกราคม 2533.

ข. ทางกรมประมงสหรัฐอเมริกาได้ออกหมายจับในคดีลักลอบนำกุ้งเข้ามาไปจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกา⁴⁵

(4) มีพฤติการณ์ก่อการร้าย

ก. มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่ามีส่วนร่วมกับชาวตะวันออกกลาง จะก่อเหตุร้ายในประเทศ⁴⁶

ข. บุคคลต่างด้าวเป็นผู้ได้รับการฝึกฝนและมีพฤติการณ์ในการก่อการร้ายได้เดินทางเข้าประเทศอินโดนีเซีย และถูกจับกุมเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2534 โดยหนังสือเดินทางที่ใช้อาจมีการปลอมแปลงอาจจะเดินทางผ่านประเทศไทย⁴⁷

8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นใดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน⁴⁸

(1) มีพฤติการณ์ร่วมกับชาวต่างชาติและคนไทยบางกลุ่มจัดตั้ง บริษัท โอเชียนวิวแอสโซซิเอต จำกัด มีพฤติการณ์การกระทำที่ส่งไปในทางที่ผิดกฎหมาย เช่น ให้น้องนางหญิงที่มีอายุประมาณ 15 ปี แสดงโชว์ในลักษณะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งเป็นแหล่งค้าประเวณีและเป็นที่เข้าใจว่ามีการส่งหญิงไทยออกนอกประเทศด้วย มีพฤติการณ์เสี่ยงมือปืนทั้งคนไทยและคนต่างชาติ มีพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติด เลี้ยงภาษีอากร และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการสังหาร นายเจอร์เกน เฮร์ไบเนอร์ ชาวเยอรมัน เมื่อปี พ.ศ. 2531 เป็นผู้มิดีพิทักษ์กว้างขวางต่อชาวเยอรมันและแก๊งมิจาชีพสร้างความวุ่นวายให้เกิดขึ้นในเมืองพัทยาเป็นประจำ⁴⁹

⁴⁴ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 244/2537 เรื่อง ใ้ไม่อนุญาตให้นาย Lothar REINHOLD สัญชาติเยอรมัน เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 28 เมษายน 2537.

⁴⁵ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 276/2537 เรื่อง ใ้ไม่อนุญาตให้นาย Phillip SPARROWHAWK สัญชาติอังกฤษ เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 25 มีนาคม 2535.

⁴⁶ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 346(4) เรื่อง ใ้ไม่อนุญาตให้นาย Hamid Obeid A.Ali AI-MUKHTAR สัญชาติอิรัก เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2535.

⁴⁷ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 212/2534 เรื่อง ใ้ไม่อนุญาตให้นาย Nazar SALMAN และนาย Ali AL RIYADHI สัญชาติอิรัก เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 14 มีนาคม 2534.

⁴⁸ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(8).

⁴⁹ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2534 เรื่อง ใ้ไม่อนุญาตให้นาย Lothar KROEHN สัญชาติเยอรมัน เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 20 มีนาคม 2534.

(2) มีพฤติการณ์ที่จะเดินทางเข้าประเทศไทยด้วยจุดมุ่งหมายในการจัดหาหญิงไทยไปเพื่อการค้าประเวณีที่ประเทศเนเธอร์แลนด์⁵⁰

9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีหลักประกันตามที่รัฐมนตรีกำหนด⁵¹

เป็นมาตรการในการป้องกันคนต่างด้าวที่จะหลบหนีเข้ามาอยู่หรือลักลอบทำงานในประเทศ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 9 มิ.ย.2523 ออกตามความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ได้กำหนดจำนวนเงินให้คนต่างด้าวที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ต้องมีติดตัวขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรตามประเภทของการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางนี้

(1) ประเภทคนเดินทางผ่านราชอาณาจักร (TRANSIT VISA) หรือบุคคลที่เดินทางเข้ามาโดยได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงออกตามความใน พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ต้องมีเงินหรือเอกสารบรรดาที่จะพึงจ่ายเป็นเงินตราได้เป็นเงินไทยไม่น้อยกว่า 5,000 บาท ในกรณีที่เข้ามาเป็นครอบครัว ครอบครัวหนึ่งไม่น้อยกว่า 10,000 บาท

(2) ประเภทนักท่องเที่ยว (TOURIST VISA) จะต้องมีเงินหรือเอกสารบรรดาที่จะพึงจ่ายเป็นเงินตราได้ เป็นมูลค่าเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยไม่น้อยกว่า 10,000 บาท ในกรณีที่เข้ามาเป็นครอบครัว ครอบครัวหนึ่งไม่น้อยกว่า 20,000 บาท

(3) ประเภทคนชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) ต้องมีเงินหรือเอกสารบรรดาที่จะพึงจ่ายเป็นเงินตราได้ เป็นมูลค่าเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยไม่น้อยกว่า 10,000 บาท ในกรณีที่เข้ามาเป็นครอบครัว ครอบครัวหนึ่งไม่น้อยกว่า 20,000 บาท

10) เป็นผู้ซึ่งรัฐมนตรีสั่งไม่อนุญาตให้เข้าเมือง เนื่องจากมีพฤติการณ์ที่รัฐมนตรีเห็นสมควรมิให้เดินทางเข้ามา เพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน

กระทรวงมหาดไทยได้ห้ามมิให้คนต่างด้าวที่มีลักษณะเป็นฮิปปีเข้ามาในราชอาณาจักรเนื่องจากมีพฤติการณ์อันอาจเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยหรือขัดต่อวัฒนธรรมหรือ

⁵⁰ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 617/2534 เรื่อง ไม่อนุญาตให้นาย Ronald WESTBROEK และนาย Gerardus Johannes BOHTE สัญชาติเนเธอร์แลนด์ เข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2534.

⁵¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 12 (9).

ศีลธรรมอันดีหรือความผาสุกของประชาชน⁵² แนวทางในการพิจารณาค้นคว้าที่มีลักษณะเป็น
 อธิปไตยกำหนดไว้ดังนี้

- (1) สวมเสื้อกั๊ก หรือเสื้อกั๊กตัวเดียวโดยไม่มีเสื้อชั้นใน
- (2) ใส่กางเกงขาสั้นในลักษณะที่ไม่สุภาพ
- (3) สวมรองเท้าแตะหรือเกี๊ยะ เว้นแต่เป็นเครื่องประกอบของเครื่องแต่งกาย

ประจำชาติ

- (4) ใส่กางเกงแพรซึ่งมองเห็นแล้วไม่สุภาพ
- (5) ไว้ผมยาวในลักษณะรุงรังและสกปรก
- (6) แต่งกายส่อไปในทางที่สุภาพและมีลักษณะสกปรก

11) อนุรักษ์ชาติไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่ใน
 ในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยรัฐบาล
 ไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เว้นแต่รัฐมนตรีพิจารณาขวนให้เป็นที่กรณีพิเศษเฉพาะราย

เดิมในสมัยโบราณการเนรเทศบุคคลต่างด้าวไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ การ
 เนรเทศนั้นจึงเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ เช่น ใน ร.ศ.119 ได้มีพระบรมราชโองการ
 ลงวันที่ 11 มีนาคม ว่าด้วยมิสเตอร์ เอ.เอ.ลิลลี่ คนต่างประเทศผู้หนึ่ง ซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นผู้แต่ง
 หนังสือพิมพ์ชื่อสยามฟรี پرس ได้ตีพิมพ์ข้อความหมิ่นประมาทต่อแผ่นดินทั้งรัฐบาลและอาณา
 ประชาชนแห่งกรุงสยาม เป็นข้อความเท็จให้เป็นที่สะดุ้งสะเทือนว่ากรุงสยามไม่มีความสงบ
 เรียบร้อยอยู่จนเหลือที่จะหวังดีได้ ฯลฯ จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้ตรา
 พระราชบัญญัติไว้ดังนี้ (1) ให้มิสเตอร์ เอ.เอ.ลิลลี่ ออกไปเสียจากกรุงสยามภายในกำหนด 7 วัน (2)
 คำประกาศพระราชบัญญัติให้เจ้าพนักงานใหญ่ในกรมกองตะเวน ณ กรุงเทพฯ แจ้งความให้
 มิสเตอร์ เอ.เอ.ลิลลี่ ทราบและให้จัดการตามที่จำเป็นให้สำเร็จตลอดไปด้วย⁵³

ต่อมาใน ร.ศ.131 (ตรงกับ พ.ศ.2455) ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
 เนรเทศ พ.ศ.2455 สรุปความได้ว่าถ้าปรากฏมีคนต่างด้าวอันไม่พึงปรารถนาขึ้นในอาณาเขต
 ประเทศแล้วก็เป็นอำนาจของเสนาบดีเจ้าหน้าที่ที่จะจัดการเนรเทศบุคคลผู้นั้น โดยให้เป็นหน้าที่
 ของเสนาบดีกระทรวงนครบาลและเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยที่จะดำเจริญของเนนการ ต่อมาได้
 มีการยุบเลิกกระทรวงนครบาลรวมเข้ากับกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการ

⁵² คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 375/2523 เรื่องกำหนดแนวทางการพิจารณาสั่งห้ามมิให้บุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะ
 เป็นอธิปไตยเข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2523.

⁵³ พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์. (2502). *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*. กรุงเทพฯ: วรินทร์การพิมพ์. หน้า 148-149.

กระทรวงมหาดไทยแต่เพียงผู้เดียว เหตุผลขณะนั้นในการสั่งให้คนต่างด้าวเป็นบุคคลมาพึ่งปรารถนา ก็เพื่อ “ความสุขเกษมหรือความเจริญของสาธารณะชน”⁵⁴ และคำว่า “บุคคลไม่พึ่งปรารถนา” ได้ปรากฏในกฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2470 ว่าด้วยการกำกับตรวจตราคนต่างด้าวเข้าประเทศสยาม⁵⁵ ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2470 ข้อ 7 หมายถึงบุคคลซึ่งเป็นคนอันธพาล หรือเป็นคนน่าจะก่อเหตุร้าย หรืออันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชน หรือพระราชอาณาจักรสยาม ส่วนในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ไม่ได้บัญญัติคำว่า “บุคคลไม่พึ่งปรารถนา” ไว้ แต่เพียงเป็นที่เข้าใจได้ว่าน่าจะหมายถึงบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้าม เนื่องจากรัฐมนตรีมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร⁵⁶ ตามมาตรา 16 พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือเพื่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน

3.1.5.2 มาตรการดำเนินการกับบุคคลต้องห้าม

ก) พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความหมายของ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 4 หมายถึงเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ ได้แก่⁵⁷

1) อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือข้าราชการตำรวจผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

2) ข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

3) แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนอกจาก 1) ถึง 3) ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ได้แก่ราชการจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทนในจังหวัดบางจังหวัด, นายอำเภอหรือผู้รักษาราชการ

⁵⁴ พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์, อ่างแก้วเชิงอรุณที่ 53, หน้า 149-150.

⁵⁵ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2470 มาตรา 6(5).

⁵⁶ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(10).

⁵⁷ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 10) ลงวันที่ 19 มกราคม 2537.

แทนนายอำเภอ ในจังหวัดข้างต้น โดยมีอำนาจเฉพาะที่เกี่ยวกับคนต่างด้าวซึ่งอพยพเข้ามาในเขตท้องที่รับผิดชอบ⁵⁸

ข) การตรวจพิจารณาคนต้องห้าม

ในการตรวจพิจารณาคนต้องห้าม หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า คนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของบุคคลนั้นอาจเป็นประโยชน์แก่กรณีที่สงสัยให้มาสอบถามหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้⁵⁹

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็กหญิง การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนั้น หรือหญิงและเด็กคนใดเข้ามาเพื่อการเช่นนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวโดยสั่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตน และตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือจะสั่งให้ไปรายงานตนและตอบคำถามของเจ้าหน้าที่พนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ตามระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้ แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้รายงานและตอบคำถามต้องห่างกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง⁶⁰

3.1.5.3 การใช้ดุลพินิจออกคำสั่งทางปกครองและการควบคุมบุคคลต้องห้าม

ก. มาตรการดำเนินการกับคนต่างด้าวขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

1) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร เข้ามาในราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ⁶¹

2) ในการตรวจพิจารณาว่าคนต่างด้าวผู้ใดต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ที่เห็นสมควร โดยให้คำรับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบคำสั่งตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดก็ได้ หรือถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรจะเรียกประกันหรือเรียกทั้งประกัน

⁵⁸ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (ฉบับที่ 7) ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2524 และ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 28 มกราคม 2526.

⁵⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 19 วรรคสอง.

⁶⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 19 วรรคสาม.

⁶¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 22.

และหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสมเพื่อ
ดำเนินการตามกฎหมายก็ได้⁶²

3)การกักตัวบุคคลต่างด้าว พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวไว้
ได้เท่าที่จำเป็นตามพหุติการณแห่งกรณี แต่ห้ามมิให้กักตัวไว้เกิน 48 ชั่วโมง นับแต่ผู้ถูกจับมาถึงที่
ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีมีเหตุจำเป็นจะยึดเวลาเกินกว่า 48 ชั่วโมงก็ได้ แต่มิให้เกิน 7 วัน
และเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ต้องยึดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วย

ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้เกินกำหนดเวลา พนักงาน
เจ้าหน้าที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มอำนาจในการกักตัวคนต่างด้าวนั้นไว้ต่อไปอีกก็ได้ และศาล
อาจสั่งให้มีอำนาจกักตัวไว้เท่าที่จำเป็นครั้งละไม่เกิน 12 วัน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ปล่อย
ตัวไปชั่วคราวโดยเรียบประกัน หรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันได้⁶³

3.1.5.4 มาตรการดำเนินการกับเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ

1)เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามา
ในราชอาณาจักรหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวผู้
นั้นไว้ในพาหนะ หรือให้ส่งตัวไปยังสถานที่ใด เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ควบคุมไว้ตรวจสอบ
หรือส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

2)หากคนต่างด้าวจัดขึ้นหรือก่อความวุ่นวาย เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุม
พาหนะหรือผู้แทนอาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมหรือจับกุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้
ถ้าไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันท่วงที ให้มีอำนาจจับ
คนต่างด้าวผู้นั้นเองได้ แล้วส่งตัวไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และให้พนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจนั้นรีบจัดส่งตัวไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
โดยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้เสีย⁶⁴

3.1.6 การเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักร

3.1.6.1 การเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่
ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

⁶² พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 19.

⁶³ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 20.

⁶⁴ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 29.

การเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักร หมายถึงกรณีที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และขณะที่คนต่างด้าวยังมีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักรนั้น ได้ประพฤติก่อเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่สมควรให้อยู่ในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจจะต้องทำการเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวก่อน แล้วจึงดำเนินขั้นตอนปลักดันส่งตัวออกนอกราชอาณาจักรไป คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากมีพฤติการณ์ที่สมควรเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ให้อธิบดีหรือคณะกรรมการ มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตที่ได้อนุญาตไว้ในวันนั้น ไม่ว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้อนุญาต⁶⁵

(ก) เหตุเพิกถอน

เหตุเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายระบุว่า “หากมีพฤติการณ์ที่สมควรเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักร” เป็นคำจำกัดความที่ครอบคลุม เป็นการให้อำนาจของเจ้าพนักงานในการใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางว่าพฤติการณ์เช่นไรที่สมควรจะถูกเพิกถอน ซึ่งโดยสรุปแล้วมีพฤติการณ์ที่ถูกเพิกถอน ดังนี้

1) มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าเข้ามากระทำผิดอาญาแต่ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะจับกุมดำเนินคดี เช่นชาวบังกลาเทศที่เดินทางเข้ามาแล้วหลบอยู่บริเวณตามชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อหาเส้นทางเดินทางไปทำงานที่ประเทศที่สาม คนต่างด้าวมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือคนต่างด้าวในการปลอมเอกสารการเดินทางเพื่อไปประเทศที่สาม

2) มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมหรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี เช่น ถ่ายทำวิดีโอลามก เพื่อเผยแพร่ มีพฤติการณ์รักร่วมเพศ มีรายชื่อเป็นบุคคลในกลุ่มก่อการร้าย

3) มีพฤติการณ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี เช่น มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเข้ามาค้าประเวณี ค้าหญิงหรือค้าเด็ก หรือค้ายาเสพติด เป็นต้น

(ข) ผู้มีอำนาจในการเพิกถอน

อำนาจในการเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจหรือคณะกรรมการ

⁶⁵ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 36.

พิจารณาคคนเข้าเมือง⁶⁶ ต่อมาอธิบดีกรมตำรวจได้มีคำสั่งมอบหมายอำนาจให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวได้⁶⁷

3.1.6.2 การเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ก) เหตุเพิกถอน⁶⁸

1) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อถือเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

2) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อถือว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3) เป็นบุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁶⁹

4) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเนื่องจากนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท⁷⁰ ไม่แสดงฐานะการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีแต่ไม่เกินห้าปี ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

5) เป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

(1) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎหมาย

⁶⁶ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 36 วรรคหนึ่ง.

⁶⁷ คำสั่งกรมตำรวจที่ 707/2540 เรื่อง การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2540.

⁶⁸ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 53.

⁶⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 6 ในกรณีที่มีพฤติการณ์ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าเพื่อประโยชน์แก่ประเทศ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยวัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน ไม่สมควรอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาในราชอาณาจักรได้.

⁷⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 42.

(2) เป็นผู้ไม่สมประกอบหรือมีโรคร้ายใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ห้ามมิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวผู้เป็น บิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรและมีฐานะที่จะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันได้

6) เป็นผู้ได้รับ โทษในความผิดฐานนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร หรือกระทำความผิดประการใดอันเป็นการอุปการะช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง⁷¹

7) เป็นผู้ได้รับ โทษในความผิดฐานให้ที่พักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง เพื่อให้พ้นการจับกุม⁷²

(ข) ผู้มีอำนาจในการเพิกถอน

การเพิกถอนสิทธิการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้อธิบดีกรมตำรวจเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าควรเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ก็ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งเพิกถอนการอนุญาตต่อไป⁷³

3.1.7 การผ่อนผันการดำเนินคดีและการส่งตัวคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักร

3.1.7.1 การผ่อนผันการดำเนินคดี

คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักร จะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลาตามที่รัฐมนตรี ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา⁷⁴ จะต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่และต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทหรือเป็นกรณีพิเศษ⁷⁵ การเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดใน

⁷¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 63.

⁷² พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 64.

⁷³ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 53.

⁷⁴ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 11.

⁷⁵ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 12(1).

กฎกระทรวง และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น⁷⁶ หากบุคคลต่างด้าวฝ่าฝืนจะเป็นความผิดฐานเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท⁷⁷ เมื่อบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นระยะเวลาเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับประเภทการตรวจลงตรา ขณะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานจะประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ตามประเภทการตรวจลงตรานั้น เมื่อครบกำหนดอนุญาตของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองแล้วบุคคลต่างด้าวไม่ได้ยื่นคำร้องขออยู่ต่อหรือขอยุ่ต่อจนครบกำหนดแล้วไม่ได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรไปภายในกำหนดอนุญาตของเจ้าพนักงาน จะเป็นความผิดฐานเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ⁷⁸ ความผิดทั้งสองฐานความผิดดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54⁷⁹ ให้อำนาจของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการที่จะผลักดันคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องดำเนินคดี ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1) เป็นนโยบายที่จะผลักดันคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง หากมีการดำเนินคดีแล้วจะทำให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการเลี้ยงดู การรักษาพยาบาล การควบคุมดูแล สภาพแวดล้อมของห้องกัก ซึ่งกรมตำรวจได้เห็นชอบให้มีการผ่อนผัน ไม่ดำเนินคดีกับคนต่างด้าวสัญชาติพม่า กัมพูชา และลาว ที่ลักลอบเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรและให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองผลักดันออกนอกราชอาณาจักร⁸⁰

2) การที่คนต่างด้าวฝ่าฝืนอยู่เกินกำหนดอนุญาตของเจ้าพนักงานเนื่องจากมีเหตุจำเป็นอย่างยั้งอันไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ เช่น กรณีเจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาหนังสือเดินทางสูญหาย หรือมีเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น

⁷⁶ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 18 วรรคสอง.

⁷⁷ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 62.

⁷⁸ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 81.

⁷⁹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54 บัญญัติว่า คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้...

⁸⁰ บันทึกสั่งอธิบดีกรมตำรวจ ลงวันที่ 31 มีนาคม 2537 ทยายหนังสือสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ค่วนมาก ที่ 052.01/94 เรื่อง มาตรการปราบปรามคนต่างด้าวลักลอบทำงานเร่ขายสินค้า ลงวันที่ 24 มีนาคม 2537.

- 3) เป็นกรณีที่คนต่างด้าวไม่รู้หรือขาดเจตนาในการกระทำผิด
- 4) เป็นความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ที่ประทับตราอนุญาตให้ผิดพลาดหรือหลงลืมไม่ได้ประทับตราอนุญาตให้ในหนังสือเดินทาง
- 5) กรณีอื่นๆ เช่น ถ้อยสัญญาดีกว่าหนึ่งสัญญา โดยมีสัญชาติไทยด้วยและใช้หนังสือเดินทางประเทศอื่นเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

3.1.7.2 การควบคุมคนต่างด้าวระหว่างรอการส่งตัวออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งให้ผลักดันหรือส่งตัวคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักรแล้ว ระหว่างรอการส่งตัวกลับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการควบคุมตัวหรือกักตัวคนต่างด้าวได้ดังนี้⁸¹

- 1) กักตัวคนต่างด้าวไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใดตามความจำเป็นก็ได้⁸² โดยค่าใช้จ่ายในการกักตัวนี้คนต่างด้าวเป็นผู้เสีย

- 2) อนุญาตให้คนต่างด้าวไปพัก ณ ที่ใด โดยคนต่างด้าวนั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยต้องมีประกันหรือมีทั้งประกันและหลักประกันก็ได้

การส่งตัวคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวกลับโดยพาหนะใดหรือช่องทางออกใดก็ได้ตามแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเห็นสมควร⁸³

แนวทางปฏิบัติในการส่งตัวออกจะต้องคำนึงถึงช่องทางที่คนต่างด้าวได้ลักลอบเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นหลัก ส่วนค่าใช้จ่ายในการส่งตัวคนต่างด้าวกลับให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาเป็นผู้เสีย หรือในกรณีที่ไม่มีปรากฏตัวเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่ให้ผู้นำเข้าหรือพาคนต่างด้าวในราชอาณาจักรหรือการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการอุปการะช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 63 หรือผู้ที่ให้ที่พักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวพ้นการจับกุมมาตรา 64 เป็นผู้เสีย โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกค่าใช้จ่ายในการส่งตัวคนต่างด้าวกลับจากผู้กระทำผิดคนใดคนหนึ่งโดยสิ้นเชิงหรือร่วมกันตามแต่จะเลือก ถ้าคนต่างด้าวขอ

⁸¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 54 วรรคสาม.

⁸² คำพิพากษาฎีกาที่ 873/2523 ลงวันที่ 25 เมษายน 2523 ระหว่าง นายปรีชา ปานกล้า ผู้ร้อง พ.ต.ต.สุชุม เทียมกลิ่น ผู้คัดค้าน

⁸³ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 55.

กลับโดยพาหนะอื่นหรือทางอื่นโดยยอมเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตก็ได้⁸⁴

3.2 กฎหมายคนเข้าเมืองของต่างประเทศ

3.2.1 กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของประเทศอเมริกา (Immigration and Nationality Act 1996)

3.2.1.1 โคตรสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

ประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีวิธีการควบคุมคนต่างด้าวที่มีความละเอียดลออมาก โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง และสัญชาติ (Immigration and Nationality Act 1996) ซึ่งปรากฏว่าสหรัฐอเมริกาใช้นโยบายและหลักการตรวจคนเข้าเมือง 2 หลักควบคู่กัน⁸⁵ คือหลักจำกัดคุณสมบัติของคนต่างด้าวเข้าประเทศ และหลักจำกัดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมือง หรือควบคุมอัตราคนเข้าเมืองในส่วนโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ เป็นหน่วยงานระดับกรมเรียกว่า Immigration and Naturalization Service สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม(Department of Justice)

เหตุผลที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกาที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมดังกล่าว พอสรุบทุผลได้ 2 ประการ คือ

(1) สหรัฐอเมริกาเห็นว่างานตรวจคนเข้าเมือง และสัญชาติเป็นเรื่องการพิจารณาออกคำสั่งหรือปฏิเสธให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้าเมืองหรือได้สัญชาติ แต่บุคคลต่างด้าวผู้ถูกคำสั่งหรือปฏิเสธดังกล่าวอาจมีความเห็นตรงกันข้ามกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเรื่องของความยุติธรรม ที่จะต้องให้กับเจ้าหน้าที่ และบุคคลต่างด้าวทั้งสองฝ่ายดังกล่าว งานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติจึงควรสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม

(2) เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้ใช้กฎหมายคนเข้าเมือง และสัญชาติแต่เพียงหน่วยงานเดียวสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติจึงควรสังกัดกระทรวงยุติธรรม

2) คณะกรรมการอุทธรณ์ (Board of Immigration Appeal หรือ B.I.A) ซึ่งประกอบด้วยบรรดาผู้พิพากษาของสำนักตรวจคนเข้าเมือง และสัญชาติ เท่านั้น โดยมีหน้าที่รับ

⁸⁴ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. มาตรา 55 วรรคสอง.

⁸⁵ เทพย์ ธีรจันทร์นันทน์. (2515). *วิเคราะห์วิธีการและปัญหาการควบคุมคนต่างด้าวในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 126.

เรื่องที่อยู่พำนักเกี่ยวกับกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติทั้งหมดไปพิจารณา และทำหน้าที่เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปฏิเสธการเข้าเมือง หรือคนที่ถูกเนรเทศจะอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว หากคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นประการใด คำสั่งดังกล่าวถือเป็นที่สุด

3.2.1.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น พอสรุปได้ดังนี้

1) การเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ที่จะเดินทางเข้าจะต้องถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง และยังมีสมบรูณ์อยู่ อีกทั้งจะต้องได้รับการลงตรา (Visa) (กรณีประเทศที่จะต้องได้รับการตรวจลงตรา) โดยแบ่งหนังสือเดินทางออกเป็น 3 ชนิด คือ

- (1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)
- (2) หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)
- (3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

ส่วนการตรวจลงตรา (visa) แบ่งเป็นรหัสย่อยตั้งแต่ A – T แต่พอ เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

(1) ประเภทนักท่องเที่ยว จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกินหกเดือน

(2) ประเภทนักการทูต หรือข้าราชการ อนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(3) ประเภทนักลงทุน จะอนุญาตให้อยู่ได้ 10 ปี

(4) ประเภทนักเรียน นักศึกษา รวมถึงโครงการแลกเปลี่ยน โดยแบ่งออกเป็น

- การเรียนตามธรรมดา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร
- โครงการแลกเปลี่ยน จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 1 ปี
- การเรียนตามหลักสูตรพิเศษ จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร

(5) ประเภทเพื่อไปทำงาน โดยแบ่งออกเป็น

- ทำงานที่ใดก็ได้โดยนายจ้างเป็นผู้ขอ เช่น หมอ พยาบาล ผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะอนุญาตอยู่ต่อได้ปีต่อปี

- ทำงานในบริษัทสาขา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตตามคำขอ

(6) ประเภทนักกีฬาและสันตนาการ แบ่งออกเป็น

- นักกีฬา อนุญาตตามระยะเวลาที่แข่งขันกีฬา

- โครงการทางวัฒนธรรม อนุญาตครั้งละไม่เกิน 30 วัน
- แสดงภาพยนตร์ หรือละคร อนุญาตไม่เกิน 6 เดือน
- นักค้นคว้าวิจัย จะอนุญาตไม่เกิน 3 ปี หากการค้นคว้าวิจัยไม่แล้วเสร็จ

สามารถขอยุ่ต่อได้ปีต่อปี

(7) ประเภทเพื่อไปทำงาน โดยแบ่งออกเป็น

- ทำงานที่ใดก็ได้โดยนายจ้างเป็นผู้ขอ เช่น หมอ พยาบาล ผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะอนุญาตครั้งแรกให้ 3 ปี หลังจากนั้นจะขออนุญาตอยู่ต่อได้ปีต่อปี

- ทำงานในบริษัทสาขา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

ตามคำขอ

(8) ประเภทนักกีฬาและสันตนาการ แบ่งออกเป็น

- นักกีฬา อนุญาตตามระยะเวลาที่แข่งขันกีฬา
- โครงการทางวัฒนธรรม อนุญาตครั้งละไม่เกิน 30 วัน
- แสดงภาพยนตร์ หรือละคร อนุญาตเกิน 6 เดือน
- นักค้นคว้าวิจัย จะอนุญาตไม่เกิน 3 ปี หากการค้นคว้าวิจัยไม่แล้วเสร็จ

สามารถขอยุ่ต่อได้ปีต่อปี

(9) ประเภทนักบวช นักพรต จะอนุญาตให้อยู่ได้ครั้งละ 1 ปีจะพิจารณาให้อยู่ต่อได้ไม่เกิน 3 ปี แต่ถ้าอยู่ที่วัดที่สามารถขอถิ่นที่อยู่ได้ ก็สามารถขอยุ่ต่อได้

(10) ประเภทผู้ทำคุณความดี ให้กับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งออกเป็น

- เพื่อไปเป็นพยานศาล ให้กับรัฐบาล จะอนุญาตให้อยู่ได้ ไม่เกิน 6 เดือน
- เพื่อเป็นการป้องกันพยาน จะได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ

สหรัฐอเมริกาได้

ชื่อยกเว้นของประเทศที่ไม่ต้องรับการตรวจลงตรา (VISA)

บุคคลที่สามารถเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาได้โดยมิต้องขอรับการตรวจลงตรา (VISA) จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติในกลุ่มประเทศ 28 ประเทศ เช่น ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น แต่จะต้องมีตั๋วเดินทางกลับ และจะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 90 วัน (การพิจารณาขอยกเว้นการตรวจลงตรานั้นพิจารณาจากกลุ่มคนของประเทศนั้นๆ ที่ขอรับการตรวจลงตรา และถูกปฏิเสธ ไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ และเดินทางเข้าไปในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว เดินทางกลับเกิน 98 เปอร์เซ็นต์)

ส่วนคุณลักษณะของบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้าสหรัฐอเมริกานั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) เป็นบุคคลต้องห้าม ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้า เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่มีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ยังสมบูรณ์และถูกต้องอยู่ หรือไม่ได้รับการตรวจลงตรากรณีเป็นบุคคลของสัญชาติที่ต้องได้รับการตรวจลงตรา (VISA) มาจากสถานทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศของคนต่างด้าวนั้นก่อน

(2) เป็นบุคคลต้องห้ามภายหลังเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา และได้กระทำผิดกฎหมายของประเทศ หรือการอนุญาตให้อยู่ในขั้นสุดลง บุคคลดังกล่าวจึงมีลักษณะต้องห้ามและจะต้องเดินทางออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

แต่การส่งบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวนี้ หากจะเป็นเหตุให้บุคคลต่างด้าวที่มีอันตรายเป็นอันตรายต่อชีวิต เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะต้องกักคนต่างด้าวไว้ในฐานะผู้อพยพ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้อพยพ (Asylum Office) มีหน้าที่รับคำร้องและพิจารณาคำร้องนั้น หากเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์ (B.I.A หรือ Broad of Immigration Appeal) และคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวถือเป็นที่สุด

การเนรเทศหรือการส่งกลับของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มี 2 ลักษณะ

(1) โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางออกเอง และมีนายประกันเป็นเงินหนึ่งหมื่นห้าพันเหรียญสหรัฐต่อคน (จะได้รับคืนเมื่อบุคคลดังกล่าวเดินทางถึงประเทศตนแล้ว และบุคคลดังกล่าวนี้จะไม่สามารถเดินทางกลับไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาได้ในเวลา 5 ปี

(2) โดยรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาเสียค่าใช้จ่ายให้ เมื่อมีคำสั่งถึงที่สุดให้เนรเทศ หรือส่งกลับจะมีเจ้าหน้าที่ควบคุมบุคคลดังกล่าว เพื่อส่งตัวไปยังประเทศของตน และบุคคลดังกล่าวนี้จะไม่สามารถเดินทางกลับเข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 15 ปี

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ ถ้าเป็นการลักลอบบุคคลที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น จะเนรเทศบุคคลดังกล่าวกลับไม่ได้ เนื่องจากรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นกระทำการไต่สวนเป็นขั้วขวางการรวมตัวกันของครอบครัวนั้นไม่ได้โดยจะต้องอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ และจะต้องไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองภายในระยะเวลา 3 เดือน ถึง 6 เดือน

2) การตรวจอนุญาตออกจากประเทศสหรัฐอเมริกา ขณะเดินทางออกนั้นไม่มีการตรวจหนังสือเดินทาง โดยมอบหมายให้แต่ละสายการบินที่เป็นผู้นำผู้โดยสารออกนั้นบันทึกข้อมูลการเดินทางออกของบุคคลนั้นเข้าในระบบคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมข้อมูลการเดินทาง-ออกประเทศ ซึ่งรัฐบาลของสหรัฐอเมริกานั้นเห็นว่าเป็นการเสี่ยงประมาณและบุคคลากรโดยเปล่าประโยชน์ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวประสงค์จะเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใดในการตรวจบุคคลดังกล่าวนี้ และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่รัฐบาลหรือทางราชการต้องการ

ตัวหรือต้องจับกุม ก็เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจที่รับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องทำการสืบสวน จับกุมบุคคลนั้นก่อนเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นถือว่าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองนั้นเป็นผู้บังคับใช้เฉพาะกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติเท่านั้น

3) การขอมิถิ่นที่อยู่และสัญชาติ คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอมิถิ่นที่อยู่และสัญชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น แบ่งออกได้ดังนี้

(1) ต้องเป็นญาติของผู้มีสัญชาติหรือมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีบัตรประจำตัวของคนต่างด้าว เช่น เป็นคู่สมรส บุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 21 ปี (รวมถึงบุตรบุญธรรม) พี่น้องร่วมบิดาและมารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

(2) ต้องเป็นผู้ที่เข้าไปทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยนายจ้างเป็นผู้ขอให้ รวมถึงเป็นนักกีฬาทีมชาติให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

(3) กรณีพิเศษ เช่น วิชาลอตเตอรี่ ผู้ที่ต้องการวิชา ดังกล่าวจะต้องเขียนใบสมัครไปที่ศูนย์วิชาสำนักงานใหญ่ โดยจะอนุญาตให้ปีละประมาณ 20,000 คน หรือ พวกที่ให้ความช่วยเหลือประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น เคยทำงานให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ทำคดีให้กับรัฐบาล หรือ เป็นพยานให้คดีอาญาให้กับรัฐบาลจนสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

คนที่มิถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาครบ 5 ปี สามารถขอสัญชาติได้โดยยื่นคำขอแปลงสัญชาติที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณาคำขอ แต่ศาลยุติธรรมนั้นจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้บุคคลต่างด้าวผู้ใดเป็นผู้มีสัญชาติอเมริกา โดยมีประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ที่ขอแปลงสัญชาตินั้นจะต้องกล่าวขอสละสัญชาติเดิมต่อศาลด้วย

(4) หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะจะต้องนำบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ออกไปนอกประเทศโดยยานพาหนะดังกล่าว โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

ปัจจุบันนี้ตามกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกา นั้น นอกจากจะกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง (prohibited persons) แล้ว ยังได้กำหนดจำนวนคนเข้าเมืองสัญชาติต่างๆ แต่ละปีไว้เป็นการถาวรจนกว่ากฎหมายจะเปลี่ยนแปลงใหม่ คนต่างด้าวที่เข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น นอกจากจะต้องเอาหนังสือเดินทางของตนไปให้กงสุลอเมริกา ประจำประเทศที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ตรวจและตรวจสอบภูมิหลัง (background screening) ของคนต่างด้าวก่อนตรวจลงตรา (VISA) เสียก่อนว่า เคยมีพฤติกรรมหรือลักษณะต้องห้ามมิให้เข้าประเทศอย่างไรบ้าง เช่น อาจติดต่อสอบถามจากตำรวจท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลและพร้อมกันนั้นอาจให้เจ้าหน้าที่สืบสวนของสถานทูตไปสืบสวนภูมิหลังของผู้รับการตรวจลงตราว่ามีลักษณะเข้าหลักเกณฑ์เป็นบุคคลต้องห้ามหรือไม่ และพร้อมกันนั้นคนต่างด้าวที่ไปขอรับการตรวจลงตรา

เข้าประเทศทุกคนจะต้องไปให้แพทย์ตามโรงพยาบาลของรัฐบาลผู้ซึ่งสถานทูตตกลงไว้ก่อน ให้ตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อกามโรคและเชื้ออื่นๆ กับตรวจปัสสาวะหาเชื้อกามโรค (venereal disease) อีกทั้งถ่ายเอ็กซเรย์ปอดว่าเป็นวัณโรคหรือโรคใดเกี่ยวกับปอดหรือไม่ ประกอบกับการสอบสวของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานทูตหรือฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลหรือตำรวจท้องที่ไม่มีคดีต้องห้ามมิให้เข้าเมืองแล้ว พร้อมกันนี้ผู้ขอรับการตรวจลงตรา (VISA) จะต้องส่งเอกสารธนาคารค้ำประกันจำนวนไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท (banl guarantee) ไปมอบให้เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นประกันว่าหากได้รับการตรวจลงตรา (VISA) และไปถึงสหรัฐอเมริกาแล้ว หากคนต่างด้าวนั้นมีความจำเป็นจะต้องถูกทางการส่งตัวกลับประเทศเพราะกระทำความผิดขึ้นเองก็ดีหรือระหว่างอยู่ในสหรัฐอเมริกาแล้วไม่มีรายจ่ายเพียงพอจะได้ใช้เงินที่ธนาคารค้ำประกันนี้ส่งตัวกลับประเทศของคนต่างด้าว นั้น เจ้าหน้าที่กงสุลจึงจะทำการตรวจลงตราให้

สำหรับคนต่างด้าวที่ขอเป็นคนเข้าเมืองแต่ละสัญชาติเพื่อไปอาศัยและตั้งถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีประกาศโควตาประจำปีของแต่ละสัญชาติไว้แล้วหากคนต่างด้าวคนใดไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้วและโควตาของแต่ละสัญชาติยังมีเหลืออยู่ กรมตรวจคนเมืองก็จะแจ้งให้กงสุลอเมริกาประจำแต่ละประเทศนั้นทราบ โดยเร็วว่าคงเหลือโควตาสัญชาติต่างๆเท่าใด เพื่อสถานกงสุลจะได้ประทับการตรวจลงตรา (VISA) ให้เข้าประเทศและออกหนังสืออนุญาตให้เป็นคนเข้าเมือง กับมอบหลักฐานการตรวจโรคกับฟิล์มเอ็กซเรย์ให้คนต่างด้าวถือไปยื่นต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองกับแพทย์ตรวจคนเข้าเมืองต่อไป

การอนุญาตให้คนต่างด้าวแต่ละสัญชาติเป็นคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกานั้นได้พิจารณาอนุญาต ดังนี้ 50% ของคนต่างด้าวตามโควตาประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ละสัญชาติจะให้แก่ช่างฝีมือหรือ (Skilled Labour) หรือผู้ได้รับการศึกษาสูง และอีก 50 % กำหนดให้ญาติสนิทของคนสัญชาติอเมริกัน (อาจเป็นคนที่ได้รับการแปลงสัญชาติ หรือคนสัญชาติอเมริกัน โดยกำเนิดแต่ญาติสนิทซึ่งเป็นคนต่างด้าวอาศัยอยู่ในต่างประเทศก็ได้ หรือญาติสนิทของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองแล้วก็ได้) บุคคลเหล่านี้เจ้าหน้าที่สถานกงสุลอเมริกันซึ่งทำหน้าที่แทนกรมตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้พิจารณาแล้วอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมือง ออกเอกสารอนุญาตเป็นคนเข้าเมืองให้ต่อไป สิ่งที่น่าเป็นข้อสังเกตว่า กรมตรวจคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกาได้ทำความตกลงและประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศ (State Department) ให้กงสุลอเมริกันประจำประเทศต่างๆ ทำหน้าที่พิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเป็นคนเข้าเมืองตลอดมา และมีเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจากสหรัฐอเมริกาประจำสถานทูตหรือสถานกงสุลอเมริกัน ทำหน้าที่พิจารณาให้คำปรึกษาแก่สถานทูตหรือสถานกงสุลอเมริกันอยู่ด้วย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมืองขึ้นเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประจำสถานกงสุลหรือสถานทูตอเมริกันจะเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็น

ให้กงสุลหรือทูตทราบ เป็นการป้องกันการผิดพลาดทางวิชาการได้เป็นอย่างดี และเป็นการประสานงานระหว่างกระทรวงยุติธรรมเจ้าสังกัดของกรมตรวจคนเข้าเมืองกับกระทรวงการต่างประเทศเป็นอย่างดีและป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการพิจารณาอนุญาตให้เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองจากประเทศต่างๆ เข้าไปอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้หมายความว่า หากเกิดไม่ถูกต้องขึ้น ผู้รับผิดชอบในการพิจารณาอนุญาตมีตัวตนอยู่จะปิดความรับผิดชอบให้พ้นตัวไม่ได้

ส่วนการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวที่ขอเข้าไปทำธุรกิจ หรือศึกษาเล่าเรียน หรือท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราวนั้น คนต่างด้าวจะต้องให้แพทย์ตรวจและออกเอกสารรับรองการไม่เป็นโรค โดยตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ และอื่นๆ กับถ่ายภาพเอ็กซเรย์ปอดส่งกงสุลอเมริกันแล้ว กงสุลอเมริกันจึงทำการตรวจลงตรา (VISA) ให้ แล้วคนต่างด้าวจึงนำหนังสือเดินทางพร้อมเอกสารการตรวจโรคกับฟิล์มเอ็กซเรย์ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาทำการตรวจเมื่อไปถึงด่านตรวจคนเข้าเมือง เมื่อได้ตรวจสอบเอกสารดังกล่าวแล้วเห็นว่าถูกต้องจึงประทับตราอนุญาตให้อยู่ชั่วคราวพร้อมระยะเวลาที่อนุญาตลงไปในหนังสือเดินทาง ซึ่งคนต่างด้าวจะสามารถอยู่ได้ภายในกำหนดเวลาที่อนุญาตไว้ในหนังสือเดินทางและต้องไปอยู่ที่สถานที่ที่ระบุไว้ในบัตรขาเข้า (disembarkation card) ตอนเข้าไปถึงสหรัฐอเมริกาหากย้ายที่อยู่ระหว่างอยู่ในสหรัฐอเมริกา ก็ไปแจ้งต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในเมืองนั้นๆหรือแจ้งกับสำนักงานไปรษณีย์ทุกแห่งในสหรัฐอเมริกา โดยกรอกแบบฟอร์มยื่นต่อเจ้าพนักงานไปรษณีย์ กับหนังสือเดินทางเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและหากตรวจถูกต้องแล้ว นายไปรษณีย์จะรับแบบรายงานแจ้งที่อยู่ระหว่างเดือนมกราคมของปีนั้นไว้ ส่วนหนังสือเดินทางแก่คนต่างด้าวไป หากคนต่างด้าวพักที่โรงแรม เจ้าของโรงแรมจะต้องกรอกในบัตรของโรงแรม ซึ่งมีรายการ ชื่อ อายุ สัญชาติ หนังสือเดินทางและการอนุญาตของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาไว้ว่าอนุญาต ณ ที่ใด เจ้าของหนังสือเดินทางซึ่งเป็นผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมจะเป็นผู้เซ็นชื่อรับรองรายการในบัตรเข้าพักโรงแรม ส่วนหนังสือเดินทางนั้นเจ้าหน้าที่โรงแรมตรวจดูแล้วก็คืนให้ เมื่อเจ้าหน้าที่โรงแรมรับบัตรเข้าพักอาศัยและลงหลักฐานในบัญชีโรงแรมแล้วเจ้าหน้าที่โรงแรมจะคัดสำเนาผู้เข้าพักโรงแรมแต่ละคนส่งสถานีตำรวจท้องที่ที่โรงแรมนั้นอยู่ทุกวัน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมทุกคน ทั้งนี้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศที่อาจเกิดจากการกระทำของคนต่างด้าวหรือผู้เข้าพักอาศัยโรงแรม

3.2.2 กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสิงคโปร์ (Immigration Act of Singapore in 1998)

3.2.2.1 โครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

กรมตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (Singapore Immigration and Registration หรือ SIR) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ขึ้นตรงกับกระทรวงมหาดไทย ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้กันมานาน เช่น ในประเทศอังกฤษและประเทศมาเลเซีย เป็นต้น เป็นระบบที่มอบหมายอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณาให้ประชาชนและคนต่างด้าวเดินทางเข้าออกประเทศสิงคโปร์ รวมทั้งการแปลงสัญชาติและให้บริการด้านการจดทะเบียน ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ปลอดภัยสำหรับประชาชนทุกคน งานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน(SIR)จึงเป็นส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จากการศึกษาและพัฒนาในปัจจุบันนี้ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานนี้ให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ให้มีความเข้มงวดหรือหย่อนยานเกินไป นอกจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (SIR) แล้วยังมีคณะกรรมการอีก 2 ชุด ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการขอเป็นพลเมืองของประเทศสิงคโปร์ คือ คณะกรรมการให้คำปรึกษา (Advisory Committee Meeting หรือ ACM) และคณะกรรมการสืบสวน (Committee of Inquiry หรือ COI) ซึ่งคณะกรรมการทั้งสองนี้ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียนอีกส่วนหนึ่ง

3.2.2.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ก) การเข้าออกประเทศสิงคโปร์ กฎหมายคนเข้าเมืองมาตรา 5 ใ้ไม่อนุญาตให้บุคคลใดเข้าประเทศสิงคโปร์ ยกเว้น ณ จุดที่รับอนุญาต เช่น จุดตรวจสนามบิน รถไฟ หรือจุดตรวจอื่นๆ เว้นแต่ จะได้รับอุบัติเหตุหรือด้วยเหตุผลอื่นๆ โดยทุกคนจะต้องมีใบอนุญาตเข้าเมือง โดยถูกต้องตามกฎหมายด้วย ก่อนที่จะกล่าวถึงการการเข้าออกประเทศสิงคโปร์ดังกล่าวนี้ ควรจะารู้ถึงประเภทของหนังสือเดินทางและประเภทของการขอรับการตรวจลงตรา (VISA) ก่อน โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆดังนี้

1) ชนิดของหนังสือเดินทาง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- (1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)
- (2) หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)
- (3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

นอกจากหนังสือเดินทางทั้ง 3 ชนิด ประชาชนสิงคโปร์ยังสามารถขอเอกสารแทนหนังสือเดินทางในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเร่งด่วนเพื่อใช้ในการเดินทางได้อีกด้วย

2) การขอรับการตรวจลงตรา (VISA)

โดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์ได้โดยไม่ต้องรับการตรวจลงตรา (VISA) ก่อน โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆดังนี้

1) ชนิดของหนังสือเดินทาง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- (1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)
- (2) หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)
- (3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

นอกจากหนังสือเดินทางทั้ง 3 ชนิด ประชาชนสิงคโปร์ยังสามารถขอเอกสารแทนหนังสือเดินทางในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเร่งด่วนเพื่อใช้ในการเดินทางได้อีกด้วย

2) การขอรับการตรวจลงตรา (VISA)

โดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์ได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา (VISA) แต่ระยะเวลาที่สามารถพักอาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์ได้ประมาณ 2 สัปดาห์ถึง 1 เดือน

การเข้าออกประเทศสิงคโปร์ จะต้องมียังหนังสือเดินทางที่มีอายุหนังสือเดินทางเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ตัวเดินทางกลับโดยกำหนดวันเดินทางกลับที่แน่นอน พร้อมทั้งมีปัจจัยในการยังชีพที่สามารถอยู่ในประเทศสิงคโปร์โดยไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น แต่บางประเทศต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูต หรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อนเดินทางเข้า และต้องไม่เกินกำหนดที่ได้รับอนุญาต หากบุคคลต่างด้าวผู้ใดอยู่เกินกำหนดการอนุญาตก็จะได้รับโทษตามกฎหมายคนเข้าเมือง ถ้าเป็นหญิงที่ตั้งครรภ์โดยมีอายุครรภ์ 6 เดือนขึ้นไปและต้องการที่จะเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติหรือท่องเที่ยวจะต้องขออนุญาตจากสถานทูตหรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อน คนต่างด้าวผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องไม่เข้าไปทำงานหรือประกอบอาชีพในประเทศสิงคโปร์

คนต่างด้าวที่มีเชื้อชาติสิงคโปร์และมีลักษณะตามมาตรา 8(1) และ(3) ดังต่อไปนี้⁸⁶

- 1) บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศสิงคโปร์ ได้แก่บุคคลที่ไม่ใช่ชาวสิงคโปร์ และมีลักษณะตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 8(3)
- 2) บุคคลที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นว่า สามารถเลี้ยงชีพด้วยตนเอง หรือบุคคลที่อยู่อาศัย(สามี) หรือมีการจ้างงานรออยู่ หรือบุคคลที่กลายเป็นคนยากจน
- 3) บุคคลที่มีปัญหาผิดปกติทางด้านจิตใจ หรือมีโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลร้ายแรงต่อสังคมสิงคโปร์
- 4) บุคคลที่ปรารถนาจะเข้าสิงคโปร์ แต่ปฏิเสธที่จะยื่นหลักฐานในการตรวจสอบ

⁸⁶ Immigration Act of Singapore in 1998 section 8(1) and 8(3).

5) บุคคลที่

(ก) เคยถูกลงโทษจำคุกในต่างประเทศหรือในประเทศเพราะได้กระทำความผิดใดๆ

(ข) ยังไม่ได้รับการอภัยโทษ และ

(ค) คณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนาเนื่องจากมีพฤติการณ์ที่ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าว

6) เป็น โสเภณีหรือบุคคลที่ได้อาศัยหรือได้รับหรือในช่วงเวลาที่เข้ามาอยู่ในประเทศสิงคโปร์ได้อาศัยหรือได้รับจากหญิงโสเภณี

7) บุคคลที่พยายามจะนำผู้หญิง หรือเด็กหญิง เข้าประเทศสิงคโปร์เพื่อการค้าประเวณีหรือสิ่งผิดศีลธรรมอื่นๆ

8) บุคคลที่เป็นคนจรจัดหรือมีอาชีพขอทานเป็นประจำ

9) บุคคลที่ได้เข้ามาในประเทศสิงคโปร์แล้ว หรือในขณะที่เข้ามาในประเทศสิงคโปร์ได้กระทำความผิดกฎหมายคนเข้าเมือง

10) บุคคลใดที่เชื่อหรือสนับสนุนการล้มล้างโดยใช้กำลังบังคับหรือความรุนแรงเพื่อล้มล้างรัฐบาลหรือหน่วยงานที่รัฐบาลจัดตั้งหรือรัฐธรรมนูญหรืออำนาจรัฐ หรือเป็นผู้ไม่เชื่อหรืออยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลหรือเป็นผู้สนับสนุนการลอบสังหารเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นผู้สนับสนุนหรือสอนการทำลายทรัพย์สิน โดยผิดกฎหมาย

11) บุคคลที่เป็นสมาชิกของหรือเข้าร่วมกับองค์กรใดหรือสอนเพื่อมิให้เชื่อหรือต่อต้านรัฐบาลหรือสนับสนุนหรือสอนหน้าที่สิ่งที่จำเป็น หรือทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย หรือฆ่าเจ้าหน้าที่คนหรือหลายคนแม้แต่เป็นการเฉพาะตัวหรือเจ้าหน้าที่ทั่วไป ของรัฐบาลหรือที่รัฐบาลตั้งขึ้น เพราะว่าเป็นบุคลิกของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือของเจ้าหน้าที่ทั่วไป หรือสนับสนุนหรือสอนการทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย

12) บุคคลที่ทางรัฐมนตรีพิจารณาว่าเป็นบุคคลต้องห้ามโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ หรือจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือทางการทูต

13) บุคคลที่ถูกเนรเทศจากประเทศอื่นๆ หรือถูกส่งกลับประเทศของตนด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม และจากพฤติการณ์ดังกล่าวคณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนาตามกฎหมายคนเข้าเมือง

14) บุคคลที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองจะต้องมีเอกสารเดินทางที่ถูกต้อง แต่ไม่มีเอกสารดังกล่าว หรือเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

15) เป็นสมาชิกในครอบครัวหรือบริวารที่พักอาศัยอยู่กับบุคคลต้องห้าม

16) บุคคลที่ถูกห้ามตามมาตรา 9

(ข) การตรวจอนุญาตออกจากประเทศสิงคโปร์ ตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 5(4) บัญญัติว่า บุคคลใดจะเดินทางออกจากประเทศสิงคโปร์จะต้องเดินทางออก ณ จุดที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และมาตรา 6(2) บุคคลใดที่เข้ามาและพำนักในประเทศสิงคโปร์จะต้องยื่นแบบฟอร์มตรวจคนเข้าเมืองพร้อมกับหนังสือเดินทางหรือเอกสารการเดินทางอื่นๆ ให้กับเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบ ณ ช่วง เวลาที่จะเดินทางออกจากประเทศสิงคโปร์

(ค) หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ จะต้องนำบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศสิงคโปร์ ออกไปนอกประเทศโดยยานพาหนะดังกล่าว โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

(ง) คนต่างด้าวที่มีความต้องการมีถิ่นที่อยู่ถาวร นั้นจะต้องเป็นคู่สมรสหรือบุตรนอกสมรสที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ของบุคคลที่มีสัญชาติหรือมีถิ่นที่อยู่สิงคโปร์ หรือเป็นบิดามารดาที่สูงอายุของคนสิงคโปร์ หรือ ได้รับใบอนุญาตทำงานหรือเข้าไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจ หรือเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในฮ่องกง

(จ) คนต่างด้าวที่มีความต้องการมีสัญชาติสิงคโปร์มีหลักการพิจารณาให้สัญชาติอยู่ 2 ข้อ คือ 1. พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่มีครอบครัวอยู่ในประเทศสิงคโปร์(Family Ties scheme) 2. พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่ทำคุณประโยชน์เศรษฐกิจหรือเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์(Economic scheme)

คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอสัญชาติสิงคโปร์จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี และเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างน้อย 2-6ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอ

2) เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์และได้หน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

3) เป็นคู่สมรสของคนสัญชาติสิงคโปร์ที่ได้ถิ่นที่อยู่ครบ 2 ปี ขึ้นไป

4) เป็นเด็กที่เกิดในต่างประเทศและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์ โดยจะต้องยื่นคำร้องภายใน 1 ปี (ยกเว้นบิดาของเด็กได้สัญชาติโดยการแปลงสัญชาติ เด็กนั้นจะต้องมีหลักฐานว่าไม่ได้ถือสัญชาติเดิมของบิดา)

5) เป็นคนต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี แต่เกิดในประเทศสิงคโปร์

6) บุคคลต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี และเกิดในต่างประเทศแต่ได้พำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถาวรและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์

บุคคลที่มีความประสงค์ที่จะยื่นคำร้องขอมีสัญชาติจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดี และปฏิบัติตามข้อกำหนดในการพำนัก รวมทั้งมีความตั้งใจที่จะอยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถาวร โดยจะต้องมีฐานะทางการเงินที่สามารถเลี้ยงตัวเองและบุคคลอื่นๆ ที่ผู้สมัครเลี้ยงดูได้ การพิจารณาให้สัญชาตินอกจากจะพิจารณาตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว จะพิจารณาจากการเกิด การสืบสายโลหิต การลงทะเบียน หรือการขอแปลงสัญชาติ โดยผู้สนใจจะต้องยื่นใบสมัครตามประเภทที่ตนมีคุณสมบัติ

การกระทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบเข้าเมือง/ลักลอบทำงาน

- เดินทางเข้าสิงคโปร์โดยผิดกฎหมาย โทษจำคุก 1 ปี หรือปรับสูงถึง 4,000 ดอลลาร์สิงคโปร์
- พำนักในสิงคโปร์เกินกำหนดที่ได้รับอนุญาต โทษจำคุกสูงถึง 6 เดือน หรือเสียค่าปรับ 4,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกส่งกลับประเทศ หากอยู่เกิน 90 วันจากเวลาที่กำหนด จะมีโทษเขียนอย่างน้อย 3 ครั้ง และจำคุกสูงสุด 6 เดือน
- ลักลอบทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน โทษจำคุก 12 เดือน หรือเสียค่าปรับ 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือถูกเขียนด้วยหยาบ 3 ครั้ง และถูกส่งกลับประเทศ
- ให้ที่พักอาศัยแก่ผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย โทษสูงสุดจำคุก 1 ปี หรือเสียค่าปรับสูงถึง 4,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.3 กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) (Immigration Act 2022)

3.2.3.1 โครงสร้างขององค์กร หรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

ปัจจุบันสำนักงานควบคุมการเข้าออกประเทศ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายคนเข้าเมือง สังกัดกรมตำรวจ (แต่ในปัจจุบันนี้ก็ได้เริ่มมีแนวความคิดที่จะยกฐานะเป็น “กรมควบคุมการเข้าออกประเทศและตรวจคนเข้าเมือง” โดยแยกตัวออกจากกรมตำรวจและขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย) โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ให้ผู้บัญชาการตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจหน้าที่ขยายกว้างขึ้น เพื่อยกฐานะในทางกฎหมาย และเพิ่มความสะดวกต่อการควบคุมการเข้าออกประเทศและการร้องขอมีสัญชาติของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีกฎหมายรองรับ บัญญัติกฎระเบียบการมีถิ่นที่อยู่ถาวรของคนต่างชาติที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน หรือคู่สมรสที่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งรัฐบาลได้เห็นความสำคัญในการให้สิทธิประโยชน์ต่อคนต่างด้าว ออกนโยบายการย้ายถิ่นฐานโดยให้อำนาจผู้บัญชาการตรวจคนเข้าเมืองแต่เพียงผู้เดียวในการพิจารณาอนุมัติให้คนต่างด้าวผู้ใดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน)ได้ รัฐบาลเพียงกำหนดรายละเอียดไว้ให้ชัดเจน เพื่อปกป้องผลประโยชน์และให้ความรู้เกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานไปต่างแดน อีกทั้งสนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศ ปกป้องความปลอดภัยของประเทศโดยเพิ่มมาตรการในการคุมคนต่างด้าวด้วยการ

จัดพิมพ์ลายนิ้วมือแก่ผู้ที่ร้องขอมีถิ่นที่อยู่และเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว มีนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ โดยให้เสร็จสิ้นในขั้นตอนเดียว (One Stop Service) รวมทั้งจะก่อนตั้งศูนย์รวมแหล่งข้อมูลของประชาชนในการปรับปรุงกฎหมายและนโยบาย

โครงสร้างสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) นั้นมีขอบข่ายการทำงานไม่ใหญ่ โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่กรุงไทเป สำนักงานย่อยตั้งอยู่ที่เมืองเกาสง ไทจง และฮั่วเหลียน เพื่อให้บริการประชาชนในด้านการอนุญาตเดินทางเข้าออก ในลักษณะดังกล่าวนี้มีข้อดีคือเป็นโครงสร้างที่ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการตัดสินใจตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจน แต่ก็มีข้อเสียคือการตัดสินใจอาจมีข้อผิดพลาดหรือมีการทุจริตได้โดยง่าย การปฏิบัติงานและข้อมูลบางอย่างต้องอาศัยหน่วยงานอื่น และมีอำนาจในขีดจำกัด กล่าวคือ มีหน้าที่เฉพาะการขอมีถิ่นที่อยู่ การให้การตรวจลงตรา (VISA) กับคนจีนแผ่นดินใหญ่หรือจีนฮ่องกง ส่วนต่างด้าวสัญชาติอื่นๆ นั้นสามารถรับการขอตรวจลงตรา (VISA) ได้ที่สถานทูตในต่างประเทศ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการเก็บข้อมูลการเดินทางเข้าออกทั้งหมด แต่ไม่มีอำนาจในการปราบปรามจับกุมบุคคลต่างด้าวซึ่งลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายหรืออยู่ในสาธารณรัฐจีนซึ่งอำนาจดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของตำรวจ ส่วนการตรวจหนังสือเดินทางนั้นก็เป็อำนาจหน้าที่ของตำรวจประจำท่าอากาศยานที่เป็นด่านตรวจนั้นๆ

3.2.3.2 ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน) มีทั้งหมด 10 บท จำนวน 70 มาตรา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ก) การเข้าออกราชอาณาจักรของประชาชนสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน)

ก่อนที่จะกล่าวถึงการเข้าออกราชอาณาจักรดังกล่าวนี้ ควรจะได้อธิบายประเภทของหนังสือเดินทาง และประเภทของการขอรับการตรวจลงตรา (VISA) ก่อน โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1) ชนิดของหนังสือเดินทาง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- (1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary Passport)
- (2) หนังสือเดินทางราชการ (Official Passport)
- (3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic Passport)

2) การขอรับการตรวจลงตรา (VISA) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

- (1) ประเภทท่องเที่ยว (VISITOR) ซึ่งสามารถอยู่ในประเทศได้ในระยะเวลา

3 เดือน

- (2) ประเภทมีถิ่นที่อยู่ (Resident)

(3) ประเภทอนุญาตพิเศษหรืออหิสาสัยไมตรี (Courtesy)

คนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าในราชอาณาจักรของสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน) จะต้องไม่
ลักษณะดังต่อไปนี้ (ตามมาตรา 17)

- 1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือปฏิเสศการแสดงหนังสือเดินทาง
- 2) ถือหนังสือเดินทางหรือการตรวจลงตรา (VISA) อย่างผิดกฎหมาย
- 3) ปลอมแปลงหนังสือเดินทางหรือถือหนังสือเดินทางที่ปลอมแปลง
- 4) ถือหนังสือเดินทางที่หมดอายุ ไม่มีการอนุญาตตรวจลงตรา (VISA) หรือการตรวจลงตรา (VISA) หมดอายุ
- 5) นำสิ่งของต้องห้ามเข้าราชอาณาจักร
- 6) มีประวัติในการกระทำผิดกฎหมายทั้งภายในราชอาณาจักรหรือต่างประเทศ
- 7) มีโรคติดต่อ โรคประสาทหรือโรคอื่นๆ ที่ผลกระทบต่อสุขอนามัยสาธารณะหรือความสงบเรียบร้อยของสังคม
- 8) มีหลักฐานที่ทำให้เชื่อว่าไม่มีความสามารถดำรงชีพอยู่ในราชอาณาจักร (ปัจจัยยังชีพ)
- 9) ได้รับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว (Tourist Visa) แต่ไม่มีตัวเดินทางกลับหรือเดินทางต่อประเทศอื่น
- 10) เคยถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร ส่งตัวกลับหรือถูกปฏิเสธการเข้าราชอาณาจักร
- 11) เคยอยู่ในราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุดหรือทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต
- 12) เป็นภัยต่อผลประโยชน์ของประเทศ ความสงบเรียบร้อยของสังคม กวาระเบี่ยงสาธารณะหรือทำลายวัฒนธรรมอันดี

คนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวข้างต้นนั้นจะมีกำหนดระยะเวลาการเป็นบุคคลต้องห้ามไว้ โดยพิจารณาจากความหนักเบาของความผิดเช่น กรณีแรงงานต่างด้าวที่ทำงานไม่ครบตามสัญญาแล้วหลบหนีไปอยู่ที่อื่น ที่มีไซท์ที่กำหนดไว้ในสัญญาและอยู่เกิน จะต้องเป็นบุคคลต้องห้ามเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิด และการเป็นบุคคลต้องห้ามนั้นสามารถยกเลิกเพิกถอนได้โดยกรมตำรวจนั้นจะตั้งคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณา เช่น กรณีบุคคลต่างด้าวนั้นได้เป็นคู่สมรส โดยถูกต้องตามกฎหมายกับคนสัญชาติสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน)ในภายหลัง

คนต่างด้าวที่มีสัญชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนให้อยู่อาศัยแบบถาวรในประเทศไต้หวัน จะถูกห้ามเข้าประเทศ ถ้าพวกคนต่างด้าวเหล่านั้น มีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการก่อการจลาจล
- 2) มีส่วนร่วมในองค์กรผู้ก่อการร้าย
- 3) ถูกต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับกรจลาจลหรือกบฏ
- 4) ถูกต้องสงสัยว่าพัวพันในอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมสื่อว่าเป็นอาชญากร
- 5) ใช้หนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย

เช่น ปลอมหรือนำของผู้อื่นมาใช้

คนต่างด้าวดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (tourist visa) ซึ่งสามารถพักอาศัยอยู่ในประเทศได้วันได้ในระยะเวลา 3 เดือน แต่อาจขยายเวลาออกได้แต่ไม่เกิน 6 เดือน นับจากวันที่เดินทางเข้ามา ถ้ามีเหตุผลนี้ คือ

- 1) เป็นหญิงมีครรภ์ซึ่งมีอายุครรภ์มากกว่า 7 เดือน ใกล้คลอดหรือมีการแท้งบุตรน้อยกว่า 2 เดือน
- 2) เจ็บป่วยถึงขนาดต้องรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล และอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ถ้าต้องเดินทางในขณะนั้น
- 3) มีคู่สมรส ญาติพี่น้อง ญาติที่แต่งงานและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศได้วัน ซึ่งเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตายที่ประเทศได้วัน
- 4) มีความจำเป็นอื่นๆที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

การขยายเวลาขอยู่ต่อตามข้อ (1) (2) (3) สามารถขอยู่ต่อได้ไม่เกิน 2 เดือน ส่วนตาม (4) สามารถขอยู่ต่อได้ไม่เกิน 1 เดือน ถ้าเป็นคนจีนแผ่นดินใหญ่หรือฮ่องกง ปกติจะขอยู่ต่อได้ 3 เดือน และขอยู่ต่อได้อีก 3 เดือน โดยต้องยื่นคำร้องขอยู่ต่อที่สถานีตำรวจที่บุคคลต่างด้าวนั้นมีภูมิลำเนาอยู่

ข) ผู้ที่จะเดินทางออกจากประเทศได้วัน อาจถูกปฏิเสธหรือห้ามเดินทางออกนอกประเทศได้ ถ้า

- (1) ถูกห้ามเดินทางออกตามคำสั่งของศาล
- (2) ถูกคำสั่งห้ามเดินทางออกจากสำนักงานภาษี
- (3) คนต่างด้าวที่อยู่ระหว่างการสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย อาจถูกสั่งห้ามเดินทางออก โดยจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร
- (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกหรือได้รับการปล่อยตัวในระหว่างอุทธรณ์และยังไม่พ้นจากการลงโทษ
- (5) ถูกห้ามเดินทางออกโดยศาลทหารหรือศาลประชาชน
- (6) ต้องสงสัยเรื่องความมั่นคงของประเทศ

- (7) ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการก่อการกบฏและถูกคำสั่งห้ามเดินทางออก
- (8) ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของชาติ
- (9) ต้องรอการเกณฑ์ทหารหรือยังไม่ได้รับราชการทหารและไม่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เนื่องจากพิการหรือมีสุขภาพไม่เหมาะสมที่จะรับราชการทหาร
- (10) ใช้หนังสือเดินทางหรือเอกสารประจำตัวถูกเรือปลอมในการเดินทางเข้าออกประเทศหรือใช้เอกสารดังกล่าวของผู้อื่น
- (11) ถูกจำกัดหรือถูกห้ามตามกฎหมายอื่นๆ เช่นการทำผิดในเรื่องหลักเลี่ยงการเสียภาษี เป็นต้น

บุคคลต้องห้ามเดินทางออกนอกประเทศสาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน) ตาม 3) และ 4) ที่มีหลักฐานว่ากระทบต่อความมั่นคงของประเทศหรือเป็นภัยสังคมอย่างร้ายแรง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบ สามารถยื่นหลักฐานต่างๆ ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุมัติอย่างเป็นธรรมได้

คนต่างด้าวที่โดยสารเครื่องบิน เรือ หรือพาหนะอื่นๆผู้ควบคุมพาหนะหรือเจ้าของพาหนะ สามารถยื่นคำร้องให้เข้าประเทศชั่วคราวได้ ถ้ามีเหตุการณั้ดังต่อไปนี้

- (1) เปลี่ยนเครื่องบิน เรือ หรือยานพาหนะอื่นๆ
- (2) เจ็บป่วย หลบภัย หรือมีเหตุจำเป็นอื่นๆ
- (3) ยานพาหนะที่โดยสารถูกบังคับให้จอดเพราะอุบัติเหตุฉุกเฉิน หรือประสบภัย
- (4) มีเหตุจำเป็นอื่นๆ

ค) การยื่นขอมิถิ่นที่อยู่ชั่วคราวและถาวร คนต่างด้าวที่อาศัยอยู่อย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นเวลา 7 ปี หรือคู่สมรสหรือบุตรของคนไต้หวันที่ได้จดทะเบียนมิถิ่นที่อยู่ไต้หวันอย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นเวลา 5 ปี หรืออยู่ในไต้หวันมากกว่า 15 ปี โดยจะต้องอยู่อาศัยมากกว่า 183 วันต่อปี เป็นเวลา 8ปี สามารถขอมิถิ่นที่อยู่ได้ ถ้ามีคุณสมบัติดังนี้ คือ

- (1) มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นบุตรของบุคคลสัญชาติไต้หวันให้มีอายุ 14 ปีขึ้นไป
- (2) มีความประพฤติดี
- (3) มีปัจจัยยังชีพที่สามารถดำรงชีพหรือเลี้ยงตัวเองได้
- (4) เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่อย่างถูกต้องกฎหมาย โดยในแต่ละปีต้องอยู่เกิน 270 วัน ถ้าเป็นบุตรและคู่สมรสของคนสัญชาติไต้หวันต้องอยู่เกิน 183 วัน
- (5) เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

ง) หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ เจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและห้ามนำผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าประเทศ อีกทั้งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือหรือความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจยานพาหนะนั้น และแจ้งบัญชีผู้โดยสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าก่อนนำยานพาหนะดังกล่าวนั้นเข้ามาจอดหรือเดินทางออกหากยานพาหนะใดนำบุคคลต่างด้าวซึ่งมีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามจะต้องนำบุคคลดังกล่าวออกนอกประเทศโดยยานพาหนะนั้นในวันนั้นหรือโดยเร็วที่สุด ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับประเทศไทย

จ) องค์กรที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล และได้จดทะเบียนตามกฎหมาย สามารถให้บริการตรวจคนเข้าเมืองดังต่อไปนี้

(1) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนจัดการเรื่องเกี่ยวกับการยื่นคำขอมิถินที่อยู่ การลงทะเบียนขอมิถินที่อยู่ถาวร หรือขอมืออยู่ถาวร

(2) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนจัดการเรื่องเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับการตรวจลงตราที่ไม่ใช่การตรวจลงตราสำหรับการท่องเที่ยว (non tourist visa)

(3) ควบคุมนโยบายการลงทุนให้สอดคล้องกับการเข้ามาลงทุนและนายหน้า ซึ่งต้องการเป็นพิเศษเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เข้ามาลงทุน

(4) ให้การศึกษาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง

จากที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายคนเข้าเมือง กรณีขอยู่ในราชอาณาจักรไทยของประเทศไทยและต่างประเทศมานั้น สามารถนำความรู้ไปใช้วิเคราะห์ในบทต่อไป